Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 205. V Ljubljani, v četrtek, 7. septembra 1916. Leto XLIV.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·80

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petitvrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Prvi boj med Rusi in Bolgari. - Sedem utrdb Tutrakana osvojenih. - Srditi boji pri Haliču.
Ob Sommi napada 28 sovražnih divizij. - Grška v rokah entente.

Grška pod sovražno kuratelo.

Države štirisporazuma, ki se širokoustijo že od začetka vojske, da se bore za svobodo majhnih narodov in držav in označujejo ravno Avstrijo za sovražnico evropskega miru, ker je spravila v nevarnost z ultimatom z dne 24. julija 1914 suverenske pravice Srbije kot majhne države in ker stoji na njeni strani Nemčija, poskušajo z druge strani z največjimi nasilstvi in nesramnimi zahtevami dobiti neomejeno v svojo pest majhno državo — Grčijo.

Ni bilo dovolj, da so zasedli koncem leta 1915. grško Makedonijo, njeno glavno mesto Solun, ampak od tam neprenehoma groze Bolgariji, ki je po osvojitvi Srbije zasedla bolgarsko Makedonijo. Toda vse to jim še ni bilo dovolj. Vodili so pravo gonjo proti grškemu kralju in nevtralno mislečemu ministrstvu Gunaris. Njih agitator Krečan Venizelos je napel vse moči, da napravi s pomočjo nacionalistov grškega kralja neškodljive, sposobne in dalekovidne grške častnike in državnike pa osumi kot prijatelje Nemcev, ki kupčujejo z grškimi interesi. Ker se pa kralj od tega ni dal preplašiti, zato je proglasila Anglija nad kraljevino Grško in vsemi njenimi pristanišči gospodarski bojkot. Kralj je bil prisiljen odpustiti ministrstvo Gunarisa in imenovati Zaimisa ministrskim predsednikom, ki je sestavil štirisporazumu prijazno ministrstvo, vendar je pa gledal, da je ohranil nevtralnost Grčije.

Ko se je pričela bolgarska ofenziva, kakor tudi ofenziva njenih zaveznikov proti armadi štirisporazuma, in ko je takoj nato zavratno napadla Rumunija osrednji velesili, ni bil štirisporazum zadovoljen niti z Nemcem sovražnim koalicijskim kabinetom Zaimis in z njegovo dobrohotno nevtralnostjo. Sedaj so pričele nastopati znatne spremembe v grških političnih strankah, kakor tudi v sami armadi. Agenti štirisporazuma so sedaj pričeli z odkritim bojem. V grški Makedoniji, posebno v Solunu, so odpovedali deli čet pokorščino svojemu kralju in so se deloma ponudili štirisporazumu, da gredo v boj proti Bolgarom, deloma so pa napadli z orožjem zaostale, kralju zveste čete. Francoski vrhovni poveljnik armade štirisporazuma v Makedoniji, general Sarrail, eden izmed najbolj vplivnih in predrznih prostozidarskih voditeljev sedanje Francije, je sicer nastopil v tem boju med kralju zvestimi in republikanskimi grškimi četami kot nevtralni opazovalec, seveda samo navidezno. V resnici pa je podpiral upornike in jim dal priložnost, da so premagali kralju zveste čete. Nato pa je nastopil Sarrail in izjavil, da se mora boj ustaviti na pod njegovim vojaškim poveljstvom se nahajajočemu ozemlju — v resnici pa je to grško državno ozemlje — ker ne trpi nobene državljanske vojske. Na ta način je bila v grški Makedoniji državna oblast in vojaška avtoriteta grškega kralja naravnost odpravljena. Sedaj pa je prišel sledeči korak štirisporazuma, ki je vojaškega značaja. Brodovje 30 ladij je priplulo v pristanišče Pirej, vsled česar so bile v nevarnosti Atene in njih zveze z deželo. Sedaj pa je napravil štirisporazum zadnji korak, s katerim skuša uničiti vsako moč kralja in njegove vlade in napraviti to državo za vojaško bazo Nemcem sovražnih držav. Angleški uradni dopisni urad Reuter je poročal z dne 2. septembra: »Včeraj zvečer grški vladi izročena angleško-francoska nota zahteva kontrolo nad grško pošto in brzojavom z uštevši brezžičnega brzojava, izgon sovražnih agentov iz Grške, ki so osumljeni ogleduštva in podkupovanja, kakor tudi, da se vse potrebno ukrene proti sokrivim grškim podanikom.« — Isti urad je poročal: »Mnogo Nemcev je bilo tukaj aretiranih, mnogo je skritih.« Primerjajmo zahteve avstrijskega ultimata z dne 24. julija 1914 srbski vladi, v katerem je sicer zahtevala avstrijska vlada kontrolo nad srbsko državno upravo, ali samo z namenom, da prepreči nove zločine, podobne umoru v Sarajevu, z zahtevami štirisporazuma, ki ne zahteva nič več in nič manj, kakor da naj se mu izroči poštna in brzojavna uprava in da more s policijsko silo nastopati proti inozemskim podanikom; obenem pa naj se kaznujejo tudi tisti grški državljani, ki stoje na strani osrednjih velesil. Jasno je, da zahteva to štirisporazum od Grčije samo zato, ker ni ta država od njega samo gospodarsko popolnoma odvisna — kajti vsak trenutek lahko prepreči dovoz živil — ampak ker so si pridobili na svojo stran s pomočjo svojih agentov znatne grške kroge. Vsakega pravega grškega patrijota pa, ki dela na to, da naj ostane Grčija nevtralna, prevpijejo, in je v vedni nevarnosti. V Solunu, kjer vlada neomejeno štirisporazum, se je ustanovil odbor narodne brambe, ki vpoklicuje prebivalstvo grške Makedonije pod orožje, je prepovedal odpotovati vsem meščanom, starim od 19. do 45. leta. Grški kralj, ki pozna zelo dobro vojaško in gospodarsko moč Nemčije, je danes v Atenah skoro osamljen. Kralj noče, da bi grško ljudstvo trpelo in krvavelo za štirisporazum. Seveda ako bo imel še toliko moči, da se bo mogel upirati še zadnjim načrtom štirisporazuma, to nam bo pokazala bližnja prihodnjost.

× × ×

Aretacije.

Pariz, 6. septembra. (K. u.) »Temps« poroča iz Aten: Ker je Grška sprejela francosko-angleško noto, bosta francoski in angleški poslanik ovadila tiste tuje agente, katere je treba izgnati in pa njihove grške pomočnike in grške organizacije, proti katerim se zahtevajo pooblatila. Zapirati bodo smele samo grške oblasti. Vse demonstracije in shodi so prepovedani, sicer sledi takojšnja aretacija.

Amsterdam, 6. septembra. (K. u.) »Times« poročajo, da je ententina policija v Atenah aprla ženo nekega Nemca Hoffmanna in Rezza-pašo in njegovega tajnika. Spravili so jih na neko vojno ladjo.

Grška iganja »osrednje« ljudi.

Ženeva, 6. septembra. Pariški listi poročajo, da morajo podaniki osrednjih sil, ki morajo zapustiti Grško, oditi v 24 urah. To ne velja za zastopnike diplomatičnega zbora.

Ententa je dosegla svoje.

Lugano, 6. septembra. (K. u.) Demonstracije brodovja v Pireju se je udeležila samo ena italijanska ladja »Libia«. »Tribuna« poroča, da bo brodovje takoj odplulo, ker je Grška sprejela zahteve in sta pošta in brzojav že pod kontrolo uradnikov entente in zanesljivih Grkov. »Idea Nazionale« poroča: Sedaj je treba grški vladi vzeti še železnice in aprovizacijo, da sploh ne bo več mogla škoditi ententini armadi. Venizelosu so odsvetovali, da naj ne poskua nobenega nasilja proti vladi ali kralju, ker ententa nima interesa na prekuciji.

Bern, 6. septembra. »Neue Züricher Zeitung« piše, da je ententa z zadnjimi koraki Grški vzela pač skoro vso suvereniteto. Napčno pa bi bilo misliti, da hoče ententa pomoči grške armade. Za to ima ententa najbrže zelo malo interesa. Ker so v Solunu tudi italijanske čete, zato mora biti ententi pač za to, da je Grška pasivna, ker italijanske aspiracije nasprotujejo grškim interesom in zato bi zavezniki pri sklepu miru le težko zadovoljili obe državi.

Grški kronski svet.

Rotterdam, 6. sept. »Daily Mail« poroča: V kronskem svetu pri kralju so govorili o političnem in vojaškem položaju in niso storili nobenih določenih sklepov. Armado na novo oborožiti bi bilo zelo težko, in tudi ne tako naglo da bi nastop Grške imel še kaj pomena za entento.

Curih, 6. septembra. Venizelosova »Patris« piše: Ententni vojaški krogi sodijo, da bi Grška rabila vsaj tri mesece, da bi pripravila armado za boj. Ker ni več upala na grško pomoč, je pa spravila italijanske čete v Solun.

Lugano, 6. septembra. »Idea Nazionale« pravi, da je neumna govorica, da je grški kralj pripravljen armado dati ententi. Nastop Grške ni mogoč, ker je dežela nravno, politično in gospodarsko propadla. Nastop bi ententi ne koristil in ji sploh ni ljub (radi Italije).

Sprava med kraljem in Venizelosom.

Haag, 6. septembra. »Daily Mail« poroča iz Aten, da sta se sporazumela kralj in Venizelos. Ker stranke zaupajo Zaimisu, bo opozicija menda molčala.

Lugano, 6. septembra. »Secolo« poroča iz Aten: Zaimis obdrži vlado. Venizelos mu je obljubil svojo pomoč, če bo njegova vlada lotila se narodnih aspiracij v korist entente. Sodi se, da vlada resno presoja položaj, ker je prepričana, da bo

LISTEK.

Pismo izpred Asiaga.

87. rojstni dan našega presvitlega cesarja smo praznovali tu v Italiji še precej slovesno. Na predvečer so v raznih gozdovih tik za fronto igrale polkovne godbe, katere so Lahi gotovo slišali. Nekaj časa je bilo v jarkih mirno. Ko so pa naše čete dajale duška z navdušenimi hura-klici na našega presvitlega cesarja, se je sovražnik razjezil in začel je streljati na vso moč. Naši, polni navdušenja za našega cesarja so Lahom krepko odgovarjali, tako, da se je mešalo naše in sovražno streljanje, naši hura-klici in zvoki naših vojaških godb. To je bil res trenutek, ki ostane vsakemu v spominu, kateri je bil zraven. Lah seveda ni nič opravil in se je kmalu spet umiril. Malo kasneje je spet začel streljati in nam hotel na ta način kratiti naše slavlje na čast našemu vladarju. Tedaj pa je prišla grozna nevihta z bliskom in gromom, in taka tema je nastopila, da se ni videlo niti toliko pred seboj, kolikor bi z roko zagrabil. Med nebom in zemljo je nastopila strašna naravna vojska. Strele so švigale po celem nebeškem oboku, veter je lomil vejevje in debele kaplje so se vsipale na zemljo. Ni minulo par minut, ko se je nebo streslo in spustilo doli na prepirljivi in krvoločni svet toliko vode, da so hipoma narasli potoki, in kot bi trenil je bilo vseh sovražnosti na zemlji konec. Vsakdo je iskal varnega zavetja pred naravno vojsko, ki je pokazala takoj, da more še več kakor po človeku vprizorjena vojska.

Dne 18. avgusta je bilo večinoma deževno vreme, a svete maše za našega cesarja so se kljub temu darovale na raznih krajih tik za ognjeno črto na prostem. Vojaštvo, ki ni bilo službeno zadržano se je udeležilo te slovesnosti s svojimi najvišjimi poveljniki na čelu. Po slavnostih so bili razni primerni govori na vojaštvo, govorjeni ob času, ko se skoraj celi svet zaganja v tron našega sivega, najstarejšega in najmiroljubnejšega evropskega vladarja. Sovražniki hočejo razkosati našo domovino. A je ne bodo. Danes praznujejo naše hrabre čete to velepomembno slovesnost daleč notri v sovražnih deželah doli v kršni Črnigori, v zapeljani Srbiji, v pusti Albaniji, v zasužnjeni Ruski Poljski in mi tu v Italiji. Res, da so tudi naš severni in južni sovražnik prekoračili meje naše domovine. A to naj nas nič ne plaši. Kakor smo dosedaj povsod zmagonosno preganjali naše sovražnike, tako jih tudi v poslednje — z božjo pomočjo — preženemo čez meje naše domovine.

Ta dan smo dobili vojaki male priboljške na hrani, ki so nam teknili. Sovražnosti podnevi ni bilo velikih. Le tu in tam je padel kak strel. — Lahi torej so slišali na lastna ušesa, da Avstrije ni še konec in da Avstrija ni še v srce zadeta s tem, da so ji vzeli Gorico. Bog ve, kaj se bo s podrto Gorico še zgodilo. Naše čete so hrabre, in so v stanu izdajalski Italiji še tako narediti, da bo Italija res v srce zadeta.

Na 87. rojstni dan našega cesarja se tu na naši bojni črti ni nič delalo kakor le to, kar je bilo neobhodno potrebno. Čete so večinoma počivale. Tudi vozarenja je bilo veliko manj kakor navadno. Ta dan smo res obhajali v znamenju 87. rojstnega dne našega najvišjega vojnega gospoda, katerega naj Bog še mnogo let živi.

Sovražni letalci so nas te dni spet obiskali. Takrat pa niso metali bomb, pač pa so svojo pozornost posvetili iskanju naših baterij. Leteli so prav počasi. V teh šumah pa je težko kaj izsledit. Saj še ob cesti in ob stezah ko greš mimo niti ne opaziš naših topniških postojank. Tako je vse zakrito in skrito v zelenju in skalovju. Če sovražnik ne more najti naših postojank, potem pa strelja tja, odkoder se mu zdi, da prihaja strel. — Te dni tudi naši niso mogli izslediti neke sovražne baterije, ki nas je tu in tam nadlegovala. Poslan je bil letalec z nalogo, da izsledi sovražno topniško postojanko. Vrnil se je brez uspeha. Sovražna baterija je stala v velikem in košatem gozdu in nihče je ni mogel izslediti, ne baterijski opazovalec v strelnem jarku, ne baterijski poveljnik na opazovališču in ne letala. Sovražna baterija pa je streljala dalje nemoteno na naše postojanke. Nakrat je priletela sovražna granata tik naših postojank in se ni razletela, marveč se je močno v zemljo zarila in tam ostala. Topničar je skočil in dognal natančno smer od katere strani je priletela. Sedaj pa daljavo! Daljave pa le niso mogli dognati. Naša baterija je oddala par strelov v dotični smeri od katere je priletela sovražna granata. Nič ni pomagalo. Granate niso zadele. Sovražnik pa je le naprej streljal. Končno se razleti nad glavami mož naše baterije sovražni šrapnel, ki je ranil enega moža. Poveljnik je dal nalog strogo poiskati drobce sovražnega šrapnela. In res se je posrečilo najti več drobcev, med njimi tudi glavo (cinder) šrapnelovo. Sedaj so pa imeli sovražno baterijo v pesteh. Na sovražnem cindru so našli razdaljo. Sovražni šrapnel je bil nastavljen (tem-

Grška vsled rumunskega nastopa morala izpremeniti svojo politiko.

Splošna mobilizacija v grški Makedoniji.

Basel, 6. septembra. Milanski »Secolo« poroča, da je neodvisna vlada v Solunu odredila splošno mobilizacijo.

Ogrski državni zbor.

Tiszova izjava o Italiji.

K včerajšnjemu poročilu naj se še pristavi:

Rakovszky pravi, da so Tiszovo izjavo glede Italije razlagali tako, da je škodilo deželi.

Tisza: Kar najbolj jasno sem povedal, da smo imeli pošteno voljo dati, kar smo Italiji obljubili. Po odstopu Salandre je bilo mogoče, da se vrne Giolitti. Če bi se to zgodilo in bi ta vlada sprejela naše ponudbe, bi mi svoje obljube izpolnili pošteno in lojalno.

Rakovszky: Ministrski predsednik ni povedal resnice. (Desnica je strašno ogorčena, levica pa hrumi zelo dolgo.) Ministrski predsednik je rekel, da so pogajanja zavlačevali, obljub pa da se niso mislili lojalno držati. (Velik hrup.)

Tisza: Nikdar nisem trdil, da smo Italiji kdaj nekaj ponudili, česar nismo hoteli lojalno izpolniti.

× × ×

Delegacije.

Grof Andrassyi utemeljuje svoj predlog za sklicanje delegacij in opozarja na člen XII. iz l.1867, ki daje Ogrski možnost, da v slučajih, ko zasedanje delegacij ni mogoče, tudi samostojno postopa glede skupnih izdatkov, v kolikor jih nosi Ogrska. To pa danes ne sme biti stalna praksa, ker bi tako delegacije bile sploh docela odveč. Karolyi: To je naše mnenje.) Andrassyi: Moje pa ni in zato se mora vsak 67. letnik izogniti vsemu, kar bi govorilo proti nam tako velevažni ustanovi avstrijskih in ogrskih delegacij. Seveda se v gotovih razmerah zasedanje lahko označi za nevarno. **Skrajni čas je že, da tudi v Avstriji jenjajo z dosedanjo politiko ptiča znoja** in končno spoznajo, da v sovražnih deželah vedo tudi za dejstva, ki niso razvidna iz uradnih poročil in oficijelnih listin. Proti zasedanju delegacij ni prav ne ovire. **Morda je avstrijska vlada tista, ki sklicanje in zasedanje delegacij ne smatra za primerno,** pa to ne more biti razlog za to, da ogrska vlada ne bi vršila svojih ustavnih dolžnosti. Delegacije je treba tembolj sklicati, ker se je storilo velike napake in marsikaj opustilo, za kar je treba odgovorne poklicati na odgovor in sicer pred takim zborom, ki ima to moč, da tudi vrže tiste, ki so napake zagrešili. Jasno je, da vodstvo naše zunanje politike ne sme ostati več brez kontrole. Andrassyi poda nato konkretne dokaze, da naša diplomacija daleč ni bila na višku položaja.

Glede Italije pravi, da bi bili morali okrepiti one, ki niso hoteli vojne in bi bili morali dobiti njihovo zaupanje, da hočemo priti do sporazuma, četudi z žrtvami. Glede Rumunije bi se vlada bila morala pečati z vprašanjem, kako bi se morali vplivati na Rumunijo, morda tudi z žrtvami. (Desnica se zgane.) Največ smo zamudili, ker nismo za vsako ceno skušali ustvariti takega položaja, da bi nam bilo mogoče Rumunijo pridobiti zase ali z grožnjami ali z žrtvami. Sicer neomajno upa, da bomo zmagali podli rumunski napad, pa v današnjih razmerah bi se bili morali truditi, da se izognemo novi vojni. Ne vidi napake v tem, da nismo naprej vedeli za ta napad, ampak v tem, da se nismo pripravili za ta slučaj, da nenadoma pride tisto, kar se nam ni zdelo verjetno. Govornik konča: V imenu domoljubja lahko zahtevate od nas, da žrtvujemo zadnjo kapljo krvi in zadnji vinar, toda ne morete pa zahtevati, da nemo in brez dela sprejmemo vlado, katero smo smatrali za nevarno, in tega ne morete zahtevati niti tedaj, če se tudi v širnih krogih izpostavimo sumničenju, da nas vodijo osebne aspiracije. (Levica dolgo ploska.)

Tisza in delegacije.

Ministrski predsednik se brani proti očitku, češ, da njegovo stališče glede gospodarske nagodbe nasprotuje ali celo zaničuje zakonski člen XII. iz leta 1867. Trdil je le to, da si narod ne sme vezati rok, da se ne sme spraviti v položaj, ki bi ga v danem trenutku oviral, da ne bi mogel storiti tistega, kar bi želel v svojem interesu. S tem mnenjem pač ne pride v nasprotje z zakonskim členom XII., kajti ta člen si želi predpogoj, da tudi v Avstriji vlada popolna ustavnost, izključno samo za način obravnavanja skupnih zadev. (Andrassyi: § 25. se tega sploh ne dotakne.) Tisza prebere § 25, ki se glasi: »Drugi temeljni pogoj pa je ta, da tudi v ostalih kraljestvih in deželah monarhije stopi v veljavo popolna ustavnost, ker more Ogrska glede vsake skupne zadeve obravnavati le z ustavnim zastopstvom teh dežel in Nj. Veličanstvo je samo želelo predrugačiti dosedanji način obravnavanja teh zadev, ker je Nj. Veličanstvo tudi ostalim deželam podelilo ustavne pravice.« Gre se tedaj le za način obravnavanja. (Polonyi: »Skupnih zadev.«) Tisza: »Odpustite, toda člen XII. je glede vsebine ter skupnih zadev le deklarativen. Ne konstruira na novo skupnih zadev, ni nova pravna določba, ampak našteje skupne zadeve, ki izvirajo iz pragmatične sankcije in te skupne zadeve ostanejo, pa jih mi obravnavajmo tako ali tako, če jih obravnavamo tako, kakor je bilo mogoče, ko ostale dežele Nj. Veličanstva še niso imele ustave. (Desnica pritrjuje.)

Tisza poudarja, da stoji na stališču, da je izključeno vsako poseganje v notranje avstrijske razmere. Če bi bila kedaj danes poudarjena potreba res posebno nujna, bi se moglo misliti le na to, da se ustvari take možnosti, da bi Ogrska svoje v členu XII. določene funkcije mogla rešiti navzlic nezadostni ustavnosti v Avstriji. Glede Italije in Rumunije pravi, da sta tako lačni naše zemlje, da se ni moglo misliti, da bi se dalo poravnati z njihovimi aspiracijami. (Levica dela velik hrup.) Tisza odločno zavrne očitek, češ, da je vsled njegove znane izjave glede Italije nastal dvom o poštenosti avstrijske ponudbe. Tudi ni našega stališča nasproti Italiji vodil strah. Tisza prosi, da naj zbornica odkloni Andrassyjev predlog.

Apponyi predlaga, da naj zunanji minister pride v ogrski državni zbor.

Vsled težav glede sklicanja delegacij je treba kakorsižebodi omogočiti kontrolo zunanjih zadev. Ta se mora izvršiti potom zakonodaje in zato predlaga zakon, po katerem bi bil zunanji minister dolžan prihajati v ogrski državni zbor.

Apponyi nastopi proti Tiszovi opombi, da bi znali nastopiti slučaji, ko bi ogrska vlada morala vplivati na notranje avstrijske zadeve. Odločno mora ugovarjati proti temu naziranju, ker bi morali iz tega izvajati posledico, da bi se v gotovih razmerah tudi Avstrija smela vmešavati v ogrske razmere. Tudi za Avstrijo mora veljati ravnotista svoboda in neodvisnost, katero zahteva za Ogrsko.

Tisza prosi odklonitev. Zbornica sklene razpravljati o obeh predlogih. Polonyi interpelira o razmerju z Nemčijo. Zborayi in Huszar pa o Sedmograški.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. septembra. Uradno se poroča:

Bojna črta proti Rumuniji.

Izvzemši bojev naprej potisnjenih poizvedovalnih oddelkov nobenih posebnih dogodkov.

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Na naši karpatski bojni črti je sovražnik obnovil svoje ljute napade. Ne glede na težko priborjene male uspehe so se izjalovili vsi poizkusi sovražnika, da bi pridobil na prostoru. Tudi vzhodno od Haliča so se bojevali z največjo srditostjo. Po večih brezuspešnih naskokih se je končno sovražniku posrečilo, da je ta kos bojne črte potisnil nazaj.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Vzhodno od Zločova so sovražni napadi po najsilovitejši topniški pripravi zrušili ob naših ovirah, deloma že v našem zapiralnem ognju.

Na ostali bojni črti razen zmernega artiljerijskega ognja in metanja min nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Ruski napadi severno od železnice Zločov-Tarnopol so se izjalovili v našem ognju.

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Med Zlato Lipo in Dnjestrom so Rusi zopet pričeli napadati. Po brezuspešnih navalih so končno potisnili sredino fronte nazaj.

V Karpatih je sovražnik v sporočenih bojih jugozapadno od Žabjev in Šipota dosegel male uspehe. Na mnogih drugih točkah je včeraj brezuspešno napadel.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

Ruski zračni napad na Kursko.

Berlin, 6. septembra. Wolffov urad poroča:

Včeraj popoldne je več ruskih letal brez uspeha z bombami napadlo pri Angerskem jezeru na Kurskem. Našim obrambnim letalom se je posrečilo spraviti na tla sovražno dvokrilno letalo. Posadka je ujeta.

× × ×

Nad vse srditi napadi Rusov proti naši bojni črti dokazujejo, da je vodstvo ruske armade poslalo na to bojišče nove sile, med tem ko je na bojni črti severno od Polesja čete odvzelo. Od teh čet je šlo najbrže več divizij v Besarabijo.

Kljub največjim človeškim žrtvam tudi predvčerajšnji navali sovražnika niso dosegli nobenih uspehov večjega pomena. Pač se je Rusom posrečilo vzeti naše jarke med spodnjo Zloto Lipo in mostiščem pri Haliču, vendar so tu naše čete v pripravljeni drugi obrambni črti ustavile sunek sovražnika, ki je najhitrejše zamašil nastale vrzeli z rezervami. V Voliniji je bilo po za Ruse nenavadno žrtev polnih in brezuspešnih napadih mirno.

Pritisk ogromnih ruskih sil proti našim postojankam v jugozahodni Bukovini in v galiških Karpatih traja slejkoprej dalje; izvzemši izgube nekaterih jarkov je bil sovražni naval tudi predvčerajšnjim krvavo odbit.

Rusko uradno poročilo.

1. septembra popoldne. Divizijskega poveljnika generala Nikitine je zadela krogla na glavo, ko je preletel postojanko pri vasi Labusi južno od Baranovičev. Pri Vladimiru Volinskem so se bili ljuti boji med Lokači in Sviniuhi. Sovražnik je izvajal besne protinapade. V Karpatih so vzele naše čete pri gori Tomnatik celo vrsto višin.

4. septembra popoldne. Na zahodni bojni črti južnovzhodno od Baranovičev je napadal sovražnik 3. septembra od polnoči do 7. ure zjutraj s plinom; dušljivi valovi plina so se štirikrat ponovili. Vse napade sovražnika smo pozneje odbili z velikimi izgubami za sovražnika. Pri Brzežanih so izsilile naše čete prehod čez Teniovko, zahodnim pritokom Zlote Lipe, in se polastile ene sovražne postojanke. Ujele so 80 častnikov, 2641 vojakov in zaplenile 6 strojnih pušk. V gozdnih Karpatih so se polastile naše čete cele vrste višin in napredujejo proti ogrski meji. Čete generala Brusilova so ujele od 31. avgusta do 3. septembra 383 častnikov, 19.020 vojakov, med njimi 11 nemških častnikov in 1300 vojakov; zaplenile so 12 topov, 75 strojnih pušk in 7 metalcev bomb.

Položaj na Sedmograškem.

Budimpešta, 6. septembra. »Budapesti Hirlap« poroča iz Kološa (Klau-

---

piran) na 4000 metrov. Sedaj so naši torej imeli smer in razdaljo do sovražnika. Naglo so topove napolnili in trikrat po šest strelov je treščilo naravnost v sovražno baterijo, ki se potem ni več oglasila niti z enim strelom, to je bilo znamenje, da so naši streli zadeli v polno. — Je pač težko izslediti sovražne topovske postojanke. Prihodnjost nam mora odkriti stroj (aparat), ki nam bo natančno določil daljavo in smer sovražnega strela. Kateri se bo mogoče temu smejal, a človeški razum in tehnika s pomočjo raznih magnetov in elektrike zna vse te ovire premagati. Kaj je že vse človeški razum iznašel!

Tu v italijanskem gorovju blata nimamo. V tem oziru smo na boljšem kakor v Galiciji ali kje drugje. Ceste so trde in kamenite. Tudi nove ceste, katere so sedaj v gradnji so vse široke in kamenite. Težki cestni valjarji sopihajo gori in doli in drobijo kamenje.

* * *

Trebušnike je vojska stisnila. Debeli trebuhi so se zgubili. Saj je pa res nerodno, posebno na dolgih marših, nositi tako pokoro pred seboj, ko je že na hrbtu dovolj tovora. Meni je vzela 52-mesečna vojska 20 kilogramov, drugim tudi. Sedaj smo bolj lahki. Se lažje zapnemo. A tudi v zaledju se mi zdi, da sedanji časi ne rede posebno mastnih trebuhov. Prišel je čas pokore za prejšnje preobjestno življenje in uživanje. Zdi se pa, da je človek zdravejši, ako malo a redno uživa zdravo in preprosto hrano. Tudi trda postelja na jelkinem vejevju pod milim nebom v košatem gozdu 1560 metrov nad morjem se mi zdi, da nič ne kvari človeškega zdravja in da je najmanj ravno tako zdrava, kakor elegantna postelja v hotelu z mehkimi žimnicami in gorkimi pernicami. Seveda primere ne stavim v deževju in v zimi, marveč le ob lepem vremenu. — Vojska je odpravila razne mehkužnosti, katerih je bil vojak poprej navajen. Živeti se da tako in tako. Poprej bi ne živel jaz in z menoj še marsikateri za noben denar to ciganško življenje. In vendar sedaj živimo! Čudili smo se poprej ciganom, ki so spali pod platnenimi šotori. Šedaj pa nam je spalnica vsaka trata in postelja trava in vejevje. Kako se časi spreminjajo!

26. avgusta 1916.

Včeraj, dne 25. avgusta, ob 11. dopoldne se nam je nudil tam bolj v ozadju proti avstrijski meji zanimiv prizor. Bojevala sta se v zraku dva letalca, namreč orjak Italijan Kaproni in naš Golob. Naše oči seveda niso mogle natančno razločevati podrobnega boja, a očividci z Vezzene so nam kmalu popoldne pripovedovali to-le: Dva italijanska letala kapronijevega sistema sta okoli 10. ure dopoldne priletela tam izza Asiaga čez Vezzeno proti Caldonazzu. Naši obrambni topovi so ju krepko preganjali, a drznima sovražnima letalcema se je kljub temu posrečilo, da sta predrla naše šrapnele in izginila naprej proti Caldonazzu. Minulo je pol ure, ko spet razločimo ropotanje motorjev in propelerjev, in v daljavi smo zagledali sovražni aeroplan, nad njim pa našega letalca. Bila si nista niti 200 metrov narazen. Naš letalec je preganjal sovražnika in ga ljuto obstreljeval s strojno puško. Sovražnik je tudi streljal na našega. Oči vseh so se hkrati obrnile na zračni boj. Bojevnika sta se vedno bolj približevala našim očem kar zapazimo, da se velikan Kaproni nekam čudno suče in da leti vedno bolj navzdol. Začetkom smo mislili da sovražnik le manevrira, da bi se izognil preganjanju po našem Golobu. A konečno je bil že tako nizko, da smo bili prepričani, da se gre za katastrofo in ne več za manever. Naš letalec, vedno nad sovražnim, ga je ljuto obstreljeval in zasledoval. Kakor je Kaproni padal, tako tudi naš Golob. Končno je velikan Kaproni štrbunknil na zemljo, naš Golob pa v zračne višave. Na lice mesta sta pritekla dva naša častnika s samokresi v rokah, nakar sta sovražna častnika z dvignjenima rokama dala znamenje, da se podasta. Posadka sovražnega letala je štela štiri može. Stotnik je bil mrtev, eden nadporočnik ranjen, eden nadporočnik in strojnik sta ostala nepoškodovana. Stotniku so krogle iz naše strojne puške odnesle polovico čela, motor in vsi sedeži v sovražnem aeroplanu so bili krvavi. Stroj je bil hudo preluknjan in močno poškodovan. — Motor je imel 300 konjskih moči. Oboroženo je bilo letalo z enim malim topom in z dvema strojnima puškama. Oprava v letalu je elegantna. Letalo je bilo široko 50 metrov. — Letalci so imeli dva fotografična aparata. Izročili so cel šop fotografij in drugih dokumentov.

Tu pred Asiagom je še vedno primeroma mirno. Seveda Italijan mnogo dela ob Soči. Povsod pa ne more tako nastopati kakor tam doli. Če bi še tu pred našimi bojnimi črtami vrgel tako številne množice kakor pred Gorico, potem bi bilo z njegovimi četami kmalu konec. — Kar je Lah tekom 14 mesečnega napenjanja dosegel, to smo mi dosegli v 14. dneh. Če nam bo sreča mila, potem se bo Lah malo časa veselil posesti Gorice, katere prav za prav še nima v popolni posesti, kajti naši topovi še vedno obvladujejo mesto samo in kraje še dalje proti Števerjanu. Lah je prišel tekom 14 mesecev 5 kilometrov naprej mi pa v 14. dneh tu na Tirolskem 20 kilometrov. To je razlika. Le kmalu naj se urede naše bojne sile, in Lah bo vedel, da je deseta božja zapoved greh, ki se kaznuje po božji in cerkveni zapovedi, a se še bolj kaznuje po državni postavi in po državni oblasti.

Danes je dve leti, ko se je vršila grozna bitka v Galiciji za Przemislanyjem v Goligori. To je bil kritni ogenj za vojake železnega zbora, ki so se tu postavili v bran petkratni ruski premoči. Stotine naših cvetočih mladeničev je ta dan prelilo svojo kri za domovino. Danes malo več onih mož in mladeničev v bojni črti, ki so se udeležili teh bojev. Le tu in tam se dobi kak. Izjemo delajo topničarji, ki razmeroma nimajo tako številnih izgub kakor pešci. Božja previdnost je tudi mene še obvarovala. A malo, jako malo jih je več onih hrabrih junakov, ki so začeli s tem dnevom boje in ki se še danes bojujejo. Preselili so se v večnost, kjer ni vojske ne prepira, ne sovraštva. Tam počivajo mirno, čakajoč vstajenja dan. — Kdaj pride pa za nas revne alpine vstajenja dan, dan miru in sprave med bojujočim se svetom? Ali že ustaja na nebu zaria takega upanja? —ič.

senburg): Rumuni, ki nastopajo proti Sedmograški, so se prevzeli vsled svojih prvih navideznih uspehov, a pri Sibinju (Hermannstadt) v dolini Maroša so zadeli na ljut, krepak odpor. Poizkus, da pridejo v dolini Maroša do reke, se je popolnoma izjalovil. Rumune smo istočasno odbili zahodno od Črne in v gorah Györgyö; držali smo tudi Sibinj. Prodiranje Rumunov je ustavljeno; v zadnjih dveh dneh so se bili le predboji in so gromeli topovi.

Rumuni se niso polastili Oršove.

Budimpešta, 6. septembra. »Pesti Naplo« javlja z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana, da Rumuni mesta Oršova niso zasedli. Petrolejske čistilnice je sovražnik zažgal z ognjem topov. Nevarnost za prebivalstvo se je tako hitro pojavila, da so trobili ponoči alarm; prebivalstvo se je moglo rešiti šele bodoče jutro.

Temeljite rumunske priprave za vpad na Sedmograško.

Berlin, 6. septembra. »Novoe Vremja« poroča: Rumuni so izredno močno utrdili prostor med Oltuom in Taleatjenuom, ob ogrski meji; kjer se razteza dolga vrsta strelskih jarkov, žičnih ograj in stavb. Močno so utrdili tudi Sinaio. Ko so se pričele sovražnosti, je bilo tam zbranih šest divizij in najmanj 75 bataljonov pehote za prvi sunek čez mejo.

Zavirano zmagoslavje.

Pariz, 6. septembra. »Petit Parisien« poroča: Rumunskim četam zelo manjkajo vozila; napredujejo zato zelo počasi.

Rumunski glavni stan.

Rotterdam, 6. septembra. Angleški listi poročajo, da se nahaja rumunski glavni stan severno od Sinaje v Busteniju.

Grof Czernin odpotoval?

Dunaj, 6. septembra. Trdi se, da je včeraj odpotoval avstrijski poslanik grof Czernin z osobjem poslaništev, s konzuli in njih osobjem v Rumuniji iz Bukarešta. Potovali bodo čez Rusijo na Švedsko.

Nemški poslanik zapustil Bukarešt.

Berlin, 6. septembra. (K. u.) 4. t. m. se je brzojavilo, da je nemški poslanik Busche s poslaniškim osobjem odpotoval čez Rusijo iz Bukarešta.

Podaniki osrednjih velesil v Rumuniji.

Curih, 6. septembra. Milanski listi poročajo iz Bukarešta: V Rumuniji biva 15 tisoč podanikov osrednjih velesil. Ni še odločeno, če jih bodo nastanili v ujetniških taborih.

Rumunski kmetje nezadovoljni z vojsko.

Rotterdam, 6. septembra. Iz Rumunije došli Nizozemci poročajo, da so rumunski kmetje sploh proti vojski. Le v Bukareštu so bile pod utisom časopisja demonstracije za vojsko.

Rumunska prefektura v Braševu.

Budimpešta, 6. septembra. »Az Est« poroča iz Genfa: »Petit Parisien« javlja iz Ungeni: Rumuni so ustanovili v Braševu (Kronstadt) prefekturo.

Ruski vojni minister o nastopu Rumunije.

Berlin, 6. septembra. Iz Londona se poroča: Angleški listi objavljajo vsebino razgovora ruskega vojnega ministra generala Šuvajeva z nekim inozemskim poročevalcem. Vojni minister je govoril o nastopu Rumunije v vojski. Rekel je, da udeležbo rumunske armade, ki je prav dobro oborožena in močna po številu, živahno pozdravljajo. Nastop Rumunije bo vsekakor skrajšal vojsko, a računati se mora le še na tretjo vojsko pozimi. Ni izključeno, da se bo odločila vojska na Balkanu; Rusija bo aktivno sodelovala pri odločitvi. Rusija mora izvesti na Balkanu velike načrte, a za izvedbo potrebuje še časa. S položajem na vzhodu je zelo zadovoljen. Zadnje velike odločitve bodo padle najbrže bodočo pomlad, a vsekakor bo četverozveza nadaljevala vojsko, dokler ne bo z vsemi svojimi močmi dosegla smotre, ki si jih je stavila.

Rusi nezadovoljni z Rumuni.

Kodanj, 6. septembra. Ruski politični krogi opozarjajo, da so žrtve, ki so jih prevzeli zavezniki za Rumune, izredno velike v primeri s tem, kar pričakujejo od Rumunije. Petrograjski diplomatični krogi so nekoliko nevoljni. Rumunija je med drugim zahtevala Transsilvanijo in Banat in enakopravnost pri mirovnih pogajanjih, ne da bi bila dozdaj še kaj storila. Primerjajo velike zasluge, ki si jih je pridobila Bolgarija za osrednji velesili. Vojaški sotrudnik »Denja« opozarja, da rumunski armadi zelo primanjkujejo častniki, če tudi so povišali učence vojnih šol.

Rusi grajajo rumunski generalni štab.

Stockholm, 6. septembra. Rusko časopisje svari javnost, naj ne precenjujejo prodiranja Rumunov. »Rečj« izvaja: Prvi spopadi so brez vsakega pomena. Pod plaščem takih bojev se skriva izključno razvrstitev glavnih sil. »Denj« graja rumunski generalni štab, ki se zanima izključno za operacije na Sedmograškem, ne ozira se pa na dogodke ob bolgarski meji. Bolgari so sicer zaposleni na bojni črti pri Solunu, a le še dovolj močni, da prekoračijo Donavo. Rusi pridejo v Rumuniji naprej le s težavo. Ravno tako je težavno prodreti v severno Bolgarijo z vzhoda, ker se mora predvsem zasesti obal Črnega morja. Le iz Dobrudže bi bilo mogoče vkorakati v Bolgarijo, tam so pa že pričeli Bolgari z ofenzivo.

Vojaške pobune v Moskvi.

Berlin, 6. septembra. »Berliner Tageblatt« javlja: Iz Moskve poroča »Stockholm Dagblad«: Moskovčani so zelo razljučeni, ker je stal več časa z ranjenci natlačeni železniški vlak v Moskvi, ne da bi se bil kdo za ranjence zanimal. Veliko ljudi se je zbralo pred kolodvorsko postajo in zahtevalo, naj skrbe za ranjence. Istočasno so poslali vojake, naj razkrope ljudi. Vojaki so se uprli in niso hoteli streljati na ljudi, na katere so poslali potem policijo. Med policijo in vojaki se je unel boj; na obeh straneh je bilo veliko mrtvih in ranjencev.

Protivojne demonstracije v Petrogradu.

Berlin, 5. septembra. »Nationalzeitung« poroča: Med manifestacijami za Italijo in za Rumunijo pred poslaniškimi poslopji so se vršile hude protidemonstracije. Z vseh strani so pričeli kričati: »Proč z vojsko!« »Proč z dobavitelji krone!« »Proč z morilci ljudstva!« Policija je nastopila in izpraznila ceste.

Bolgari v vojski.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. septembra. Veliki glavni stan:

Sedem utrdb pri Tutrakanu, med njimi tudi oklopne baterije smo osvojili. Severno od Dobriča so naši hrabri bolgarski tovariši vrgli nazaj močne rumunsko-ruske sile.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

Letalni napad na Dobrudžo.

Berlin, 6. septembra. (K. ur.) Wolff javlja: **Nemška letala so metala 4. t. m. skupno delujoč z bolgarskimi silami na kopnem in na morju bombe na rumunske utrjene baterije in utrjene postojanke pehote v Dobrudži in na kolodvor in petrolejska skladišča mesta Konstanca; uspeh je bil dober.**

× × ×

Na donavski bojni črti je v torek došlo do prvega spopada čet z močnimi rumunsko-ruskimi silami. Bolgari so po zasedenju mesta Dobriča nadaljevali svoj pohod na obeh straneh železnice, ki pelje v Medžidijo. Sovražne sile so pa prodirale proti Dobriču. Nastal je trdovraten boj, v katerem je bil sovražnik vržen nazaj. Tako se je prvi spopad Bolgarov z Rusi končal zmagovito za naše hrabre zaveznike.

Tudi podjetje proti Silistriji uspešno napreduje. Napad na mostišču Tutrakan je v najboljšem teku.

V Dobrudži gre za usodo Sofije ali Bukarešta.

Genf, 5. septembra. General Berthart piše v »Petit Journalu«: Modrost veleva Sarrailu, da čaka. Boji v Dobrudži morajo odločiti usodo Bukarešta ali Sofije. Ruske predstraže so se morale sicer umakniti, a general Ivanov razpolaga z nad 300.000 mož; nemogoče je zato, da bo njegova armada poražena.

Bolgarski min. predsednik o obračunu z Rumunijo.

Kolin, 6. septembra. (K. u.) »Kölnische Zeitung« javlja iz Sofije: Ministrski predsednik Radoslavov je izjavil danes nes dopisniku »Köln. Ztg.«: **Hitro in uspešno napredovanje Bolgarov dokazuje, da je Bolgarija vojaško močna in da je duh, ki preveva armado in narod, izvrsten. Prišla je tista ura, ko bo plačala Rumunija Bolgariji stare račune. Vlada je zadrževala vojno napoved Rumuniji štiri dni, ker so bile potrebne strategične odredbe, ki jih Bolgarija s svojimi zavezniki v tem času lahko spretno izvršila. Ministrski predsednik je zaupljivo opozarjal na položaj, ki je podal med tem izčiščenje večjega dela nove Dobrudže. Glede na grško vprašanje je izjavil, da se gojé dalje dosedanje prijateljske razmere. Mirno se mora čakati, če in kdaj bi nastopila Grška. Vsekakor se zdaj ni bati, da bi kaj motilo položaj. Ministrski predesednik sodi, da je sedanji del vojske zadnji, ki bo prinesel končno zmago četverozvezi.**

Rumuni v Dobrudži požigajo.

Carigrad, 6. septembra. (Kor. ur.) »Kölnische Ztg.« poroča iz Sofije: Po potrjenih uradnih poročilih so ukazale rumunske oblasti, ko so zapuščali Rumuni novo Dobrudžo, zažgati vse vasi in so mučili bolgarsko prebivalstvo. V Balbunar je prišlo nad 3000 beguncev s kmetov. Vse to še bolj podžiga bolgarske vojake.

Obisk Zeppelinov v Bukareštu.

Kodanj, 6. septembra. Iz Petrograda se javlja: Napad nemških Zeppelinov na Bukarešt je meščane strašno razburil. Opolnoči so dali znamenje vojaki in ognjegasci, kmalu nato so klicali po vseh cestah, da se bližajo mestu nemški zrakoplovi. Vse je drlo na cesto, kjer je nastala velika zmešnjava, ker so bile ceste na povelje vojaške oblasti temne. Ljudje so kričali in begali sem in tja. Čez nekaj trenutkov se je že slišalo, kako so treskale vržene bombe. Žarometi so preiskavali obnebje, a le redkokrat se je posrečilo razsvetliti kak zrakoplov; voditelji zrakoplovov so se znali spretno izogibati svetlobi. Če se tudi uradno poroča, da škoda ni bila velika, trde le zasebna poročila iz Bukarešta, da so bombe zelo težko učinkovale.

Bolgari v Kavali.

Haag, 6. septembra. Iz Aten se poroča: Bolgari so gospodarji vseh utrdb v Kavali. V mesto ne morejo le zato, ker jim to branijo topovi brodovja sporazuma. Bolgarske straže so prodrle v pristanišče Eleutera zahodno od Kavale.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. septembra. Uradno se poroča:

Nič posebnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 6. septembra. Uradno se poroča:

Dne 4. septembra je skupina naših pomorskih letal z učinkom metala bombe na vojaške naprave v Benetkah in Gradežu. Eno letalo se ni vrnilo.

Poveljstvo mornarice.

Laško uradno poročilo.

4. septembra. V dolini Fleims je sovražnik, ki se je ojačil, po krepki pripravi s topovi, dvakrat besno napadel naše osvojene postojanke na Cauriolu. Obakrat zadržan z našim ognjem, so sovražnika s težkimi izgubami zanj vrgli v boju na nož hrabri alpini bataljona Valle Brenta. Na ostali bojni črti so delovali topovi. Obstreljevali smo v zgornji dolini But in v odseku pri Plaveh (ob srednji Soči). Sovražni letalci so metali bombe na Alo in na doline potoka Vanoi (Cismon) in Mis (Cordevole), ne da bi bile povzročile škodo.

Laški napad na Mali Lošinj.

Dunaj, 6. septembra. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se javlja: Agenzia Stefani poroča: Zrakoplov naše mornarice je ponoči od 3. na 4. t. m. uspešno obstreljeval vojaške utrdbe v Malem Lošinju, gledalo se je, da ni zadeval hiš; vrnil se je nepoškodovan. K temu poročilu se pripominja: Mesto Mali Lošinj je res preletel ponoči od 3. na 4. september neki laški zrakoplov, ki je metal bombe. Zrušene so bile tri zasebne hiše, e mož je ubit, ena ženska lahko ranjena; vojaške škode ni bilo.

Izgube Italijanov pri Gorici.

Budimpešta, 5. sept. »Az Estu« brzojavljajo iz Lugana: Italijani so izgubili pri Gorici 150.000 mož.

Lahi zamaknjeni v Adrijo.

Lugano, 6. septembra. (Kor. urad.) Vojvoda Aosta, poveljnik tretje vojne skupine, je povodom odlikovanja generalnega poročnika Tettonija nagovoril armadno poveljstvo. V svojem govoru je naglašal, da s poveljnikom odlikuje podrejene mu čete za hrabrost, ki so jo dokazale v 15 mesecih. Z gotovostjo pričakuje, da se zdaj bliža četam tisti dan, ko se bo odprla Italiji pot k njenemu velikemu zvanju, k zaželjenemu smotru, tistemu smotru, o katerem so sanjali predniki, ki ga zahteva kri italijanskih mučenikov, ki ga želi ves narod: morje, ki je poznalo slavo Rima in Benetk, postani res italijansko.

Marconi povišan.

Lugano, 6. septembra. Iznajditelj Guglielmo Marconi, ki je služil dozdaj v ženijskem zboru, je imenovan za korvetnega kapitana.

Španski pisatelji v Italiji.

Lugano, 6. septembra. (Kor. urad.) Na vabilo italijanskega vojnega vodstva so prišli uredniki španskih listov na italijansko bojno črto.

Zahvala Italije.

Lugano, 6. septembra. »Messagero« poroča: Zadnji ministrski svet je določil dosmrtne rente vdovam in sirotam veleizdajalcev, ki so bili obešeni v Avstriji.

Pred Valono.

Italijansko poročilo iz Albanije.

4. septembra. Dne 2. septembra so bersaglieri in oddelki teritorialne milice opet sijajno vpadli na desni breg Vojuše. Hrabri vojaki milice so prekoračili dvakrat reko med Skofai (?) in Redzebai; naskočili in osvojili so z vztrajnim borenjem vas Kuto; bersaglieri so zasedli Drizare in postojanke na Monte Gradist in odbili ljute sovražne protinapade. Zvečer so se čete ko so izvedle svojo nalogo, vrnile na levi breg Vojuše. En oddelek je zaostal na Monte Trubes in se je pričel umikati šele popoldne 3. septembra proti našim črtam, ne da bi bili moteni. Sovražnik je izgubil 34 ujetnikov, ki so vsi avstrijski vojaki, veliko topniških zabojev streliva, nabojev in živila.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. septembra. Veliki glavni stan:

Bitka na obeh straneh Somme se nadaljuje z nezmanjšano silovitostjo Napada 28 angleško-francoskih divizij Severno so bili njih novi napadi krvavo odbiti. Na malih mestih je sovražnik pridobil na prostoru; Clery je v njegovih rokah. Južno od reke smo v semtertja divjajočem pehotnem boju prvo postojanko proti ponovljenemu napadu Francozov na črti Barleux do južno od Chily obdržali. Samo tam, kjer so bili najsprednejši jarki popolnoma sestreljeni, smo jih izpraznili. Poznejše napade smo brez izjeme z največjimi izgubami odbili. Meklenburški, holštajnski in saški polki so se posebno izkazali. Do večera smo po dvadnevnem boju južno od Somme ujeli 31 častnikov, 1437 mož od desetih francoskih divizij in zaplenili 23 strojnih pušk.

V zračnem boju in z obrambnim ognjem smo sestrelili tri sovražna letala.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

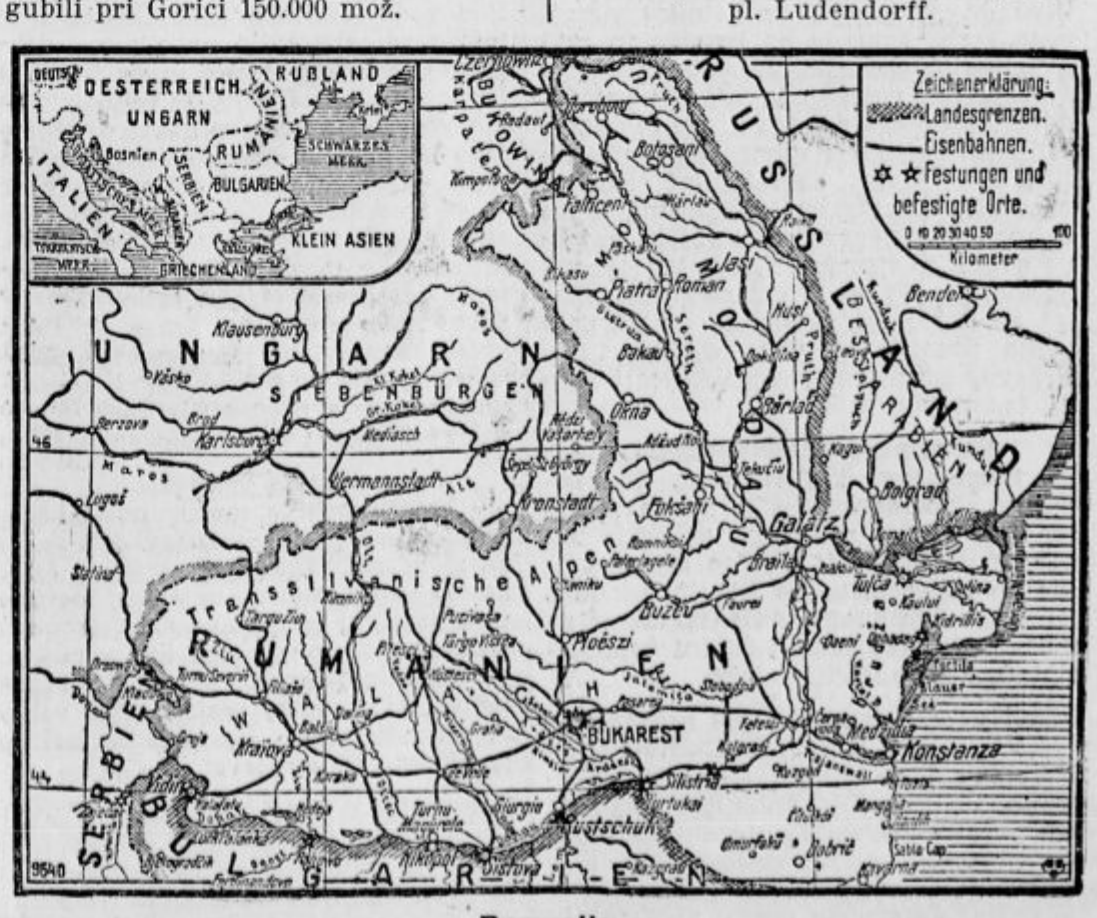

Rumunija.

Francosko uradno poročilo.

6. septembra. Vzhodno od Le Foresta je napredovala naša četa; prišli smo do zahodnega roba gozda Anderlu. Z naskokom smo vzeli Hopital Frm. in zavzeli del šume Marrieres. Severovzhodno od Clery smo zasedli najskrajnejši kos gorskega pobočja in zopet ustalili zvezo med našimi postojankami južno in severno od Somme, ko smo vzeli vas Cumiecourt. Kljub protinapadom sovražnika v množicah na mnogih točkah južno od Somme smo držali našo novo bojno črto. Od 3. t. m. m. dalje smo ujeli ob Somme 6650 mož, med njimi 55 častnikov in zaplenili 36 topov, med njimi 28 težkih in do 100 strojnih pušk.

Velika bitka pri Somme.

Genj, 6. septembra. Bitka ob Somme, ki divja od sobote, je ena največjih sedanje vojske. Francosko vrhovno poveljstvo je napadlo, ko se je prej sporazumelo z generalnimi štabi četverozveze. Strašne množice čet, predvsem alpske lovce, in čete iz zasedenih ozemelj so gnali na utrdbe Nemcev. Po opisih francoskih listov je odpor Nemcev posebno pri Maurepasu in pri Cleryju skrajno ljut in junašk.

Berlin, 6. septembra. »Berliner Tageblatt« poroča iz zahodne bojne črte: V težkih bojih pri Somme so tudi včeraj na obeh straneh ujeli nasprotnike. Da si predočimo pravo sliko o malopomembnosti izgubljenih krajev, ki se nahajajo seveda le še po imenu na zemljevidu, se opozarja, da je štel Soyecourt v mirnih časih 320, Chilly pa 315 prebivalcev.

Drugi veliki napad na zahodu.

Haag, 6. septembra. »Central News« javljajo iz Londona: Tukajšnji politični krogi sodijo, da poizkušajo s sedanjo drugo ofenzivo s splošnim napadom doseči uspeh, da prebijejo nemško bojno črto. Brusilova armada je tudi podvzela znova ofenzivo proti Lvovu in Kovlju; Rumunija je vkorakala v Sedmograško. Predno vreme otežkoči operacije v Galiciji, na Balkanu, v transilvanskih alpah in na italijansko-avstrijski meji, morajo čete sporazuma izvesti še nekaj silovitih udarcev. — List pravi, da je neizogibna tretja vojska pozimi.

Dvamesečni boj za Guillemont.

Bern, 6. septembra. »Bund« piše, da je potrebovala Anglija, da je vzela Guillemont, 64 dni, 60 dni več, kakor je pričakoval Haigh. »Bund« pravi, da Nemci pri Somme bistvenih opirališč niso izgubili.

Angleži pokopali vojake uničenega Zeppelina z vojaškimi častmi.

London, 6. septembra. Trupla častnikov in vojakov dne 3. t. m. sestreljenega nemškega zrakoplova so pokopali z vojaškimi častmi. Velika množica je odkrita in tiho prisostvovala pogrebu. Na krsti poveljnika se je bliščal napis: »Neznani nemški častnik, ki je umrl kot poveljnik Zeppelina«.

Hindenburgova samozavest.

Bethmann Hollweg o položaju na bojišču.

Berlin, 6. septembra. (K. u.) »Lokalanzeiger« javlja: Kancler Bethmann Hollweg je podal na včerajšnjem posvetu z voditelji strank splošen vojaško političen pregled; pečal se je seveda tudi s položajem, ki je nastal,ker se je udeležila Rumunija svetovne vojske. Kancler je ob tej priliki podal razveseljivo obvestilo, da sta načelnik generalnega štaba armade na bojišču in prvi kvartirni mojster pl. Ludendorff soglasno izjavila: splošno je vojaški položaj dober, nikakega povoda ni, da bi se morali bati. Tajiti se ne more, da ni nastop Rumunije v vrsti sovražnikov Nemčije v zvezi z nekaterimi težkočami, a na dobrem končnem uspehu vojske naj se ne dvomi. Na zvišanje vojaške starostne meje se ne misli, kar se lahko smatra za dobro znamenje. Glede na peto vojno posojilo se upa popoln uspeh. Državni zbor nameravajo sklicati zadnji teden septembra.

Strah pred Hindenburgom.

Stockholm, 6. septembra. Ob imenovanju Hindenburga je pisala petrograjska »Börsenzeitung« očividno na naslov v Londonu: Glavno breme vojske bo zopet pripadlo Rusiji, ker je o Hindenburgu znano, da se zavzema za močno ofenzivo proti vzhodni bojni črti, kjer hoče odločiti vojsko.

Ludendorff preskočil 350 generalov.

Vratislava, 3. septembra. Generalni kvartirni mojster Ludendorff je bil povišan za generala pehote, ko je bil imenovan za prvega generalnega kvartirnega mojstra. Ne glede na to, da je to zaslužil, so ga morali povišati, ker je postal na svojem mestu predstojnik mnogih generalov, ki so bili po činu starejši kot on. Ludendorff je postal polkovnik 21. aprila 1911; generalni major je postal spomladi 1914; v dveh letih je postal zdaj to, na kar čakajo drugi šest do sedm let. Preskočil je približno 350 generalov. V pruski armadi od časa Friderika Velikega ni še nihče tako hitro napredoval, ker Friderik Veliki je tudi postopal le glede na zasluge. Ludendorff kot generalni kvartirni mojster zastopa naravnost maršala Hindenburga.

Hrvatje pred Gorico.

Divizijski župnik prof. Lovrić poroča splitskemu listu »Naše Jedinstvo«: Naše žrtve za Gorico so z ozirom na italijanske izredno majhne. Za Gorico je žrtvovala Italija na tisoče najboljših svojih otrok. Še ena taka »zmaga«, pa je konec laške vojske. Med tem pa stražijo naši junaki nad Gorico; z višine gledamo na njene podrtije, opazimo vsako gibanje sovražnika in če bi samo hoteli ne bi se Italijan niti trenutek mudil v izmučenem mestu, a naši junaki, še bolj razsrjeni, hrepene po trenutku, ko bodo zopet mogli vrniti Gorico monarhiji in bratom Slovencem. Prepričani smo da so prišli Italijani v Gorico zato, da zapojo »miserere« nad njihovo propagando in iredento, potem pa da odidejo, odkoder so prišli. Malo potrpljenja, gospod urednik, in videli boste, kakšen konec bo te laške tragikomedije.

Važni dogodki na Španskem.

Rotterdam, 6. septembra. »Daily Telegraph« poroča iz Madrida o daljšem razgovoru v Santanderu med kraljem in ministrskim predsednikom, katerega se je udeležil tudi Mauro, ki se je pripeljal s kravljevim avtomobilom. Splošno se sodi, da gre za važne stvari, a ne ve se, za kaj.

Španska sodba o položaju na bojišču.

Madrid, 5. septembra. Korespondenca »Militar« pravi, da pomenja nastop Rumunije slabost zaveznikov. »Militar« sodi, da je zasedba obsežnih ozemelj s strani osrednjih velesil zelo ugodna v vojaškem in gospodarskem oziru in da vojska izčrpuje predvsem zaveznike. Anglija pošilja le srednjedobre napadalne čete in zato ne more nikdar izsiliti odločitve. Francija je s svojimi silami na koncu, o Italiji je boljše, če se molči. V Rusiji se zelo čuti pomanjkanje častnikov; finančno so te velesile že uničene. Odloči se lahko vojska v nekaterih mesecih. Če bosta osrednji velesili vzdržali pričeti splošni naval, je njujina končna zmaga zagotovljena.

Sporazum pričel pritiskati na Dansko.

Pariz, 5. septembra. »Paris Midi« pravi, da bo pristopila morebiti v bodočih tednih v vrste sporazuma še ena nevtralna država, a ne Grška. V zvezi s tem je nujna zahteva lista »Liberte«, da mora končno angleška mornarica zlomiti vse ovire, ki ji zabranjujejo pot v Vzhodno morje. Govori se, da namerava četverozveza pritiskati na Dansko, da pribori prost prehod brodovja na Vzhodno morje.

Razna poročila.

Novo rusko ministrstvo.

Milan, 6. septembra. (Kor. ur.) »Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Pod vodstvom min. predsednika Stürmerja se je uredilo novo ministrstvo, ki naj skrbi za kurivo in za živila velikim mestom. Upajo, da bodo tako rešili vprašanje kurjave hiš. To ministrstvo bo moralo tudi dobaviti sladkor, meso, jajca, mleko in moko. Z odredbo se je že določilo, da se uvedejo v Rusiji štirje brezmesni dnevi. Železniška uprava je morala, ker primanjkuje mož, posebno na južnozahodnem Ruskem nastaviti veliko žensk. V Petrogradu nastavljajo žene na pouličnih železnicah in na poštah. Radi pomanjkanja papirja so morali časopisi omejiti svoj obseg; naročnino so potrojili.

Mirovno vprašanje.

Stockholm, 5. septembra. »Socialdemokraten« objavlja brzojavko iz Pariza, da so voditelji francoske socialne demokracije sklenili sklicati na posvet socialiste vseh dežel, ki so zvezane s četverozvezo, v London, da bodo razpravljali o mirovnih predlogih in o ukrepih, kako naj zabranijo spore, ki bi lahko nastali vsled vojske. Mednarodni urad v Haagu je prevzel pripravljalna dela za posvet.

Spomenica o željah poljskega naroda.

Krakov, 6. septembra. »Piast« poroča, da je takozvana »Piastova« skupina poljske ljudske stranke (16 državnih poslancev) sklenila začeti pripravljati sporazum z ostalimi poljskimi strankami glede poljskega kraljestva in skupnega postopanja v skupni politični smeri. Merodajnim krogom bodo predložili spomenico o željah poljskega naroda. Posebno to zadnjo zadevo naj Bilinski naglo reši. Kmalu naj tudi skliče politični odsek poljskega kluba.

Rusija, Poljaki in Ukrajinci.

V »Russkom Slovu« znani publicist knez Trubeckoj, zelo ostro obsoja rusko politiko proti gališkim Ukrajincem in pravi, da je treba takoj rešiti rusinsko vprašanje, li naj ruska osvojitev Galicije prinese s seboj staro metodo porušovanja. Sedaj ne bo samo ukrajinsko-narodno misleče prebivalstvo, prišlo do misli, da nima pričakovati zveze z Rusijo, ampak tuj jarem. — Glede poljskega vprašanja pravi: Če Rusija odstopi od svojih obljub, tedaj bi rusko vojevanje izgubilo svoj moraličen smisel in bi doživelo idealen poraz. —

Kralj Nikita — posredovalec v jadranskem vprašanju.

Lugano, 5. septembra. Iz Italije prihaja vest, da je črnogorski kralj Nikita potoval v Italijo po naročilu zapadnih sil, da skuša poravnati italijansko-srbsko nasprotje glede Adrije. Italijani mu ne zaupajo.

Dar es Salam zaseden.

London, 4. septembra. (K. u.) Uradno. Dne 4. septembra ob 9. zjutraj so zasedli Dar es Salam.

Izgube trgovinskih mornaric v juliju.

Frankobrod od Meni, 5. septembra. »Frankf. Ztg.« javlja iz Berna: »Veritas« v Parizu je dognala, da je bilo radi vojske izgubljenih v juniju 60 ladij s 103.075 tonami; zavezniki so izgubili 49 ladij z 31.601 tono; največ je trpela Italija; izgubila je 12 parnikov in 13 jadrnic z okroglo 37.000 tonami. Anglija je izgubila junija 13 parnikov z 28.399 tonami.

Novačenje v Avstraliji

tako slabo napreduje, da ni mogoče čet izpopolnjevati s prostovoljci.

Novi davki v Ameriki.

Washington, 5. septembra. (K. ur.) Reuter: Senat je odobril novo davčno predlogo, s katero bodo zagotovili na let 205.000 dolarjev z davki na dedščine in na dobavo streliva. Na barvila se uvaja varnostna carina.

Bob zamenjan s petrolejskimi sodi.

Bern, 6. septembra. »Agence Havas« poroča: Špansko jadrnico »Marcellino« so zaplenili, ker sumijo, da je preskrbovala z živežem podmorske čolne. Ladjo so prepeljali v utrdbo Vendres. Pariški »Homme Enchaine« zdaj poroča, da so jadrnico zopet izpustili, ko so se po trikratni natančni preiskavi prepričali, da ni vozila petrolejskih sodov, marveč bob.

Pogrešane družine s Primorskega.

Pavšič Silvester, k. u. k. Reservespital 3, Baracke 2, Eggenberg bei Graz, išče svojo ženo Marijo s 4 otroci, iz Kronberga 39, gostilničarja Franca Komel iz Kronberga in vrtnarja Ivana Klančič iz St. Petra pri Gorici. — Katarina Kavčič, Karakovec 6, p. Grahovo ob Bači, išče svoo sestro Ano Tomažič, Gorica, ulica Buculim 9. — Kdo ve, kje se nahaja družina Zora Skomina, rojena Kodrič, s tremi otroci, sedaj begunka, doma iz Gradišča pri Renčah; če kdo kaj ve, naj mi sporoči: Skomina Angel, k. u. k. Notreserve-Spital, Abt. III., Zimmer 2, in Bozen, Süd-Tirol. — Ako kdo ve, kje se nahaja Drašček Katarina, poročena Kocjančič iz Podgore, bivajoča v Gorici do zadnjega, naj sporoči na naslov: Drašček Josip, k. k. Div. Telgrph.-Abt. 155. — Neka tukaj živeča družina iz Goriškega bi rada zvedela nekatere naslove, zato najvljudneje prosim, da se mi blagovoli naznaniti sledečih gospodov naslove: veleč. g. stolnega vikarja goriškega don Peter Mozetič, č. g. patra Lina Prah, kapucina. Pojasnila prosi Al. Sagaj, kaplan, Št. Lovrenc na Dravskem polju, Štajersko. — Ivan Srebernič išče Ivana Huncler, vulgo pri Čičigonci, bivajoč v Solkanu do dne 6. avgusta. Kdor ve kaj o njem, naj piše na naslov: Ivan Srebernič, Kärntnerstraße Nr. 4, Knittelfeld. — Ivan Cijan, Reservespital, Schloß Weyer bei Frohnleiten. Štaj., išče svojega očeta Antona Cijan, ki je odšel z drugimi begunci iz Prvačine. Pojasnila naj se pošljejo: I. Cijan, Flüchtlingslager, Götzendorf. — Išče se družina Franca Toplikarja, kolar, stanujoč v Gorici, via Strazigg 38, in Ivana Veliščika, postrežnika na moškem učiteljišču v Gorici, stanujoč na Solkanski cesti. Kdor bi kaj vedel, naj blagovoli naznaniti V. Beženku, ravnatelju, Ljubljana, Dunajska cesta 38/II.

Padli vojaki 27. domobr. polka.

Golob Alojzij, Dol. Radula, Krško (30. 8. 1914); Novak Jakob, Potok, okr. Rudolfovo (30. 8. 1914); desct. Kozina Franc, Ljubljana (10. 9. 1914) — vsi trije umrli vsled ran v c. in kr. rez. bolnici v Złoczowu; Levec Jože, Stari trg pri Ložu; Sluga Karol, Dragomer pri Brezovici; Venika Valentin, Nozno, okr. Gradiška; Kolar Rudolf, Gratwein; Šiška Miha, Prečna; enol. prostov. četovodja Vončina Franc, Idrija; Lockier Abraham, Lvov; Krkoč Rudolf, Črniče, Gorica; Losert Adolf, Bennisch, Češko; Mofardin Marko, Frankoviči, Pazin; Erwert Jožef, Soberle, Češko; Ipavec Jožef, Kal, Gorica; Flajnik Jakob, Vinica; Gerbec Jožef Kanal; Jene Janez, Krško; naredn. Ješelnik Alojzij, Kočevje; Kutin Leopold, Bovec; naredn. Lipušček Franc, Grudenca, Tolmin; Mesesnel Alojzij, Erzelj; Štibelj Anton, Javorje, Kranj; Turk Franc, Šmihel-Stopiče; desetn. Zabavnik Blaž, Nevlje; desetn. Gartner Janez, Gor. Danje, Kranj; Kegljevič Jože, Št. Jernej; Puntar Franc, Rakek; poddes. Samsa Janez, Loški potok; enol. prostov. poddes. Fakin Franc, Pulj; Ferfolja Ignacij, Miren; poddes. Knez Albin, Breznik, Litija; Marcola Janez, Sedlo, Tolmin; Češčut Jožef, Sovodnje, Gorica; Pohar Janez, Zagreb; Grzek Jožef, Zarawka, Galicija; poročnik Lieb Edvard (30. 8. 1914).

Odlikovanja pri 27. domobr. pešpolku.

Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili: kadet Jakob Potočnik (ranj.), praporščak Ivan Michler, kadeta Franc Lipizer in Alojzij Weber, kadet Jernej Tavčar (padel), kadetaspir. Konrad Živko (padel). — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda: kadet Anton Zavka, kadet Viljem Mazi, kadet Jože Zupančič, praporščak Helijodor Kreuzmayer, kadetaspiranta Vencel Pilon in Jožef Pirc. — Bronasto hrabrostno svetinjo: praporščak Vladimir Grahli in kadet Alojzij Volk. — Srebrno hrabr. svet. 1. razr.: desetn. Jože Kužnik, poddes. Janez Zupan, poddes. Franc Bevec, narednik Franc Stražar (ranj.), deset. Jožef Uštinc (padel), poddes. Karol Zupančič, deset. Miha Černuta, četov. san. podč. Franc Ahčin, desetn. Janez Kucler in enol. prostov. deset. Jožef Černuta (padel). — Vnovič je prejel srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda deset. Anton Gaberšček. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so prejeli: desetniki Jožef Faletič, Viktor Jerše, Jernej Juvan in Janez Klemše, poddeset. Janez Keršmanc, Alojzij Peterca, Janez Zupančič in Peter Prevec; pešci Jožef Kumar, Jožef Mele, Jožef Petrič, Anton Križan, Karol Serša, Alojzij Golobič in Štefan Gnezda; četovodja Alojzij Podgornik, deset. Andrej Jakončič, pešec Janez Rožič; naredn. Franc Pezdič, deset. Karol Sfiligoj, deset. Anton Poje, deset. Ernest Merljak, poddes. Lovro Kozamernik, poddes. Franc Strniša, pešec Jožef Perko; pešci Jožef Šuligoj, Štefan Jug, Janez Novak in častn. sluga Edvard Močnik; pešca Franc Logar in Alojzij Krakar, četovodja Ignacij Gorjup; četovodje Franc Rus, Janez Jež in Franc Bajželj; enol. prostov. četov. Janez Čop, enol. prostov. deset. Jožef Biteznik, enol. prostov. des. Miljutin Vuga, pešca Franc Podboj in Jožef Udovičič; četov. Alojzij Šajn, deset. Jakob Gospodarič, deset. Miha Ajster, deset. Valent. Bandur; pešci Friderik Rechor, Jožef Kotar, Janez Plavec in Jožef Berlot, pešec Franc Mikuš. — Bronasto hrabrostno svetinjo so prejeli: pešci Janez Švigelj, Ladislav Fatur, Janez Brecelj, Alojzij Matelič, Jožef Klemenc, Vincenc Gruden in Valentin Rozman; četov. Karel Hausner, pešci Julij Coudek (v drugič), Jožef Furlan, Janez Matjaž in Jožef Peršolja; narednik Ivan Lapajne, četov. Leopold Celestina, deset. Peter Turk, poddes. Janez Kuk, poddes. Valentin Bernot, poddes. Karel Mencinger, poddes. Anton Jelenc, pešci Jožef Novak, Jakob Tirbič, Jožef Jevšček in Andr. Kavčič; poddes. Janez Stres, pešca Jožef Glatz in Karel Valentinčič; podes. Karel Maurič, pešec Feliks Peterčič; deset. Feliks Schlag, poddes. Robert Ahčin, pešca Viljem Rešek in Anton Drolka, deset. Ivan Kralj; četov. Ciril Vrabl, enol. prostov. deset. Jožef Skolaris, pešec Jane Lipovšek, deset. Anton Fišer, poddes. Alojzij Borštnar, deset. Alojzij Kokole (padel), deset. Rudolf Ahčan, deset. Valentin Klopčič in poddes. Franc Slapnik.

Dnevne novice.

+ **Poljaki o »Slovencu«.** Lansko leto je krakovska »Nova Reforma« objavila jako laskav članek o Slovencih in o »Slovencu«. Letos (27. avg.) je glasilo poljskih legij (»Wiadomosci Polskie«) objavilo zelo skrbno sestavljen članek o Slovencih v svetovni vojski. V članku se poudarja, da se Slovenci borijo proti Italiji za svoj narodni obstanek, a imajo vendar vsled svoje vedoželjnosti še zadosti časa, da se zanimajo tudi za poljsko vprašanje. Glasilo poljskih legij hvali »Slovenca« kot najresnejši slovenski časopis ter mu priznava, da prinaša zelo dobre članke in vesti o poljskem vprašanju. Zlasti pohvalno omenja, da »Slovenec« svoje vesti povzema iz prvih virov, namreč naravnost iz poljskih časopisov.

+ **Brezprimerna hrabrost sinov Kranjske. Kranjski polk št. 17.** Zapovednik kranjskega pešpolka št. 17 je pisal Kranjski hranilnici zahvalno pismo za polku darovani znesek 2500 K, v katerem pismu pravi: »Odločil sem, da se izroči ves znesek 2500 K našemu zakladu za invalide, ki bo služil izključno invalidom moštva našega polka. Ginjen po tem znatnem darilu bi zahvali samo dostavil, da se vrli sinovi Kranjske povsod bijejo z brezprimerno hrabrostjo in da zlasti zdaj — napram dednemu sovražniku — kažejo svoje podedovano junaštvo na občudovanja vreden način. Zaslužijo neomejeno pohvalo in najpopolnejše priznanje in vsi bodo iskreno hvaležni za to darilo, ki je znak tople skrbi. Z odličnim spoštovanjem udani Hugon pl. Ventour l. r., polkovnik, polkovni zapovednik.«

+ **Začetek šolskega leta 1916 17.** Kranjski deželni šolski svet je odredil, da se na ljudskih in meščanskih šolah prične šolsko leto kot navadno in sicer za vsakdanjo šolo 16. septembra, za ponavljavno šolo pa 16. oktobra. To velja brez izjeme za vse šole, katerih ne obiskujejo izključno otroci poljedelcev.

— **Oproščenje učiteljev od vojaške službe.** Na vprašanje štajerskega deželnega šolskega sveta je vojaško poveljstvo sporočilo sledeče: Z vojaškega stališča pridejo za oproščenje v poštev le tisti učitelji, ki so bili pri prezentaciji spoznani za pomožno službo. Učitelji, ki so že pri vojakih, se morejo oprostiti le tedaj, če so v zaledju in nesposobni za službo na fronti ter če

se jih na njih vojaškem mestu lahko pogreša.

+ **Daszynski ostane državni poslanec.** Po sklepu izvršilnega odbora socialnodemokratične stranke je preklical državni poslanec Daszynski svojo odpoved.

— **Slovenci na hrvatskem gledališču v Osjeku.** Kot operna primadona v Osjeku je angažirana znana operna pevka Mira Korošec, rojena Slovenka in bivša primadona v Zagrebu. Gostovala je med drugimi velikimi gledišči v prejšnjih sezonah tudi na dunajski dvorni operi z velikim uspehom. Kot altistinja je angažirana Roza Peršlova, kot baritonist je pa na novo angažiran Tržačan Primožič. Enoletno pogodbo je še nadalje podpisal Ljubljančan Bojko Peček.

— **Profesor dr. Karl Capuder,** nadporočnik c. kr. 5. dež. bramb. polka ni v ruskem ujetništvu, kakor so nam poročali pred kratkim, ampak leži lahko ranjen v neki nemški bolnišnici. Ujetništva se je rešil s svojo hladnokrvnostjo in pogumom. Lahko ranjen je obležal na bojišču med ranjenci in mrtvimi, oblit s krvjo. Ko so prihrumeli Rusi, se je delal mrtvega. Pobrali so mu denar, uro in poročni prstan; ter ga pustili, misleč, da je mrtev. Ponoči je vstal, ogrnil ruski plašč ter prišel skoz ruske straže med Nemce. Iz nemške bolnišnice je pisal svoji soprogi.

Odlikovanje. Alojzij Šiško, ognjičar pri 43. dom. topn. polku, je dobil železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje, Franc Majerič, četovodja istotam pa srebrno kolajno II. razreda.

— **Umrl** je včeraj popoldne v Novem mestu odvetnik dr. Karol S l a n c. N. v m. p.!

— **Ukaz c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem o določitvi prodajnih cen za nadrobni promet s sočivjem.** V delni izpremembi, oziroma izpolnitvi t. u. ukaza z dne 21. julija 1916. l., dež. zak. št. 33, se določajo za nadrobni promet s sočivjem naslednje cene za en kilogram, in sicer: za fižol 86 vin., za neluščen grah 86 vin., za oluščen grah 1 K 24 vin. Ta ukaz dobi moč z dnevom razglasitve.

— **Nakaznic na smodke v Avstriji,** kakor izjavlja glavno ravnateljstvo tobačne režije, ne bo.

— **Iz seznamov izgub.** Inf. Vidic Franc, 17. dom. pp., 8. s., ujet; lovec Bučar Franc, lovski baon major Schenk, 1. s., mrtev; saper Kaferle Ivan, 3. sap. baon, 4. s., mrtev; inf. Miklič Anton, 27. črnovoj. pp., 6. s., mrtev; lovec Mirtič Franc, lov. baon major Schenk, 1. s., mrtev; inf. Prašnikar Ivan, 42. črnovojniški baon, 3. s., mrtev; inf. Ratajec Alojzij, 7. s., mrtev; rez. Gačnik Ivan, 17. pp., Videm, mrtev.

— **Nesreča v tovarni.** Dne 4. t. m. je ponesrečila v čistilnici za vojaško monturo v papirnici v Vevčah 35 let stara tamošnja delavka Marija Polikardo na ta način, da jo je stroj za ravnanje obleke zgrabil za desno roko ter ji jo strl v komolcu. Imenovana je begunka iz Gorice, stanujoča pri starših v Bizoviku št. 1. Mož, izučen klepar, je pri vojakih.

— **Nesrečnica.** Z Reke nam pišejo: V morje je skočilo včeraj ponoči v Reki neko dekle. Na obali je pustila torbico in v njej ganljivo pismo v katerem se poslavlja od sveta in nezvestega ljubimca. Na spodnjem krilu je imela ušiti črki A. B. Policija poizveduje kdo je samomorilka.

Ogenj. Včeraj, 5. septembra po 2. uri zjutraj je nastal ogenj pri posestnici Kraševc v Jelšah občina Št. Peter pri Novem mestu, ter je pogorela hiša, skedenj, hlev in kozolec. Ogenj bi se bil razširil še na poslopja drugih posestnikov, da se ni vlila ploha. Nastal je ogenj baje po neprevidnosti s cigareto, ker so prejšnji večer pozno v noč meli proso.

— **Smrtna kosa.** Umrli so v preteklem tednu: Rudolf Kopač, učitelj v Šmartnu pri Slov. Gradcu. — Umrl je v Št. Vidu pri Grobelnem 16 let stari nadučiteljev sin Alfonz Stritar, dijak ljubljanske realke. — V kopališču Nanheim na Nemškem je umrla na srčni kapi gospa Hilda Tönnies roj. Krisper, soproga ljubljanskega tovarnarja Gustava Tönniesa. — V Celju je umrl pešec 87. pešpolka M, Bezjak. — V Celju je umrl dolgoletni sluga ognjegasnega društva Mihael Kalander. — Padel je na severnem bojišču krojač Dominik Pirnat iz Velikih Poljan. — Smrtno se je ponesrečil na italijanskem bojišču c. kr. rudarski adjunkt Oskar Drasch, sin bivšega ravnatelja trboveljske premogovne družbe. — Umrl je na Breznem pri Rimskeh toplicah posestnik in izdelovatelj sodavice Josip Štokavnik. — V Spodnji Šiški je umrla g. Franci Burger. — Umrl je v Gradcu infanterist Ivan Bezovšek. — V Mariboru je umrla gospa Jožefa Sidar, soproga uradnega sluge mariborske podružnice Anglobanke g. Miroslava Sidar. — Umrl je v Mariboru trgovec Hans Lorber. — V Slovenji Bistrici je umrla v visoki starosti 81 let meščanka vdova Ana Iskra.

— **Začetek šole.** V dekliškem zavodu pri uršulinkah v Škofji Loki bo začetek šole ter učit. pripravnice v ponedeljek dne 18. septembra. Ta dan bo ob 9. uri šolska sveta maša, na kar se prične takoj redni pouk. Gojenke naj pridejo v zavod vsaj dne 17. septembra.

— **Padel** je dne 17. aprila Anton Mustavar, vojak 2. polka tirolskih cesarskih lovcev, doma iz Ponikve pri Dobrepolju. Njegov poveljnik poroča staršem, da se je boril kot pravi junak ter je v junaškem boju proti dednemu in izdajalskemu sovražniku tudi žrtvoval svoje življenje.

— **Požig in samoumor.** Dne 1. septembra popoldne med 3. in 4. uro je izbruhnil požar v deloma s slamo kriti viničariji Marije Peternel v Košaku pri Mariboru, ki je upepelil celo podstrešje. Sum požiga je padel takoj na pri Peternelovi uslužbenega viničarja Antona Jelenko, ki je notoričen pijanec. Potem ko so ogenj pogasili, so našli že precej zoglenelo moško truplo, v katerem so spoznali viničarja Jelenka. Jelenko je zažgal v podstrešju, nato se pa obesil, kjer je našel v ognju svojo smrt. Le z največjo težavo se je na pomoč prihitelim sosedom posrečilo, da se ni vnelo komaj 10 korakov oddaljeno poslopje. Čemu je Jelenko zažgal in se obesil, ni znano.

— **Dotični gospod,** kateremu sem posodil že pred dvema mesecema pelerino, se ponovno prosi, da se oglasi osebno ali pismeno pri meni, oziroma vrne isto nemudoma. A. Gorec.

Razpisana učiteljska mesta.

V n o v o m e š k e m o k r a j u so do 30. septembra t. l. razpisana sledeča nadučiteljska mesta: Ambrus (2), Hinje (2), Podgrad (2), Brusnice (2) in sledeča učiteljska mesta: Ambrus (2), Geberje (1), Žužemberk (4) dve mesti, Šmihel pri Žužemberku (1), Stopče (3), Čatež (2).

V č r n o m a l j s k e m o k r a j u nadučiteljska mesta: Črnomelj (5), Suhor (3) in učiteljska mesta: Bojanci (1), Adlešiči (1), Božjakovo (1), Talčji vrh (1), Preloka (1), Radenci (1), Črešnjevec (1), Sinji vrh (1), Zagozdac (1).

Prošnje je vlagati do 30. septembra t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Novem mestu, oziroma v Črnomlju.

Primorske novice.

Pomožni odbor za begunce z juga (Hilfskomitee für die Flüchtlinge aus dem Süden) **na Dunaju,** I. Landskrongasse 1, pozivlja, da naj se begunci preselijo na južno Štajersko, kjer dobe vladno podporo in bodo tudi od njega s svetom in denarjem podpirani. Posebno pa je odbor voljan podpirati uboge slovenske učiteljice iz Goriškega, ako se nanj obrnejo. Celo duhovnikom beguncem priporoča, naj se podajo na Štajersko, da bodo sprejeti v državno oskrb.

Duhovniki z Goriške. Č. g. Rejec Jakob, župnik v Solkanu, biva sedaj v Črnem Vrhu. — Kosovel Jožef, kurat v Št. Andrežu pri Gorici, biva zdaj v Ajdovščini. — Grča Blazij, župnik v Šempasu, biva sedaj v Šent Juriju pri Kranju. — Župnik Anton Grbec iz Mirna pri Gorici se nahaja sedaj: Dobrepolje, P. Videm, Dolenjsko.

Begunci iz Vrtoč pri Mirnu se nahajajo v Gaberju pri Štanjelu, če želi kdo natančnejših podatkov, naj piše: kuracijskemu uradu Gaberje, p. Štanjel. — Svojo ženo Marijo Markič in otroke Marijo, Cilko in Antona išče Štefan Markič iz Vrtoč, sedaj begunec v Gaberju, p. Štanjel.

— **Umrla** je 28. avgusta v Šmarjah Š a v n i k M a r i j a, soproga vpokojenega poštarja iz Bilj, sestra rajnega č. g. Bratina. Bolehala je že dalj časa. Že v Biljah je bila 8. avgusta previdena s sv. zakramenti, nakar so jo prepeljali v Šmarje, kjer jo je smrt rešila žalostnega begunskega življenja. Nesrečni družini naše sožalje!

Rumuni v Istri. Časopisje je pisalo nedavno o Rumunih v Istri ter jih imenovalo v tem članku »Čiče«. Č. g. župnik Vrbka iz Lanišča pojasnjuje, da ti Rumuni se imenujejo »Čiribirci«. Živijo raztreseni v vaseh Mune, Moščenice, Brdo in Želane. V vsaki vasi je po nekaj družin. Vseh teh Čiribircev je 300 do 400. Doma govorijo rumunski jezik. Šole obiskujejo hrvatske. To je treba razločevati in vsled vojnega stanja med nami in Rumunijo pojasniti, da ne bodo naši »Čiči«, ki so Hrvati, morda vsled tega trpeli. Nastane vprašanje, zakaj se ti Rumuni imenujejo »Čiribiri«. Poznavalec orijenta je mneja, da so istrski Hrvati dali tem priseljencem ime »Čiribiri« po v Črnem morju živečih ribah, ki se imenujejo »čiri«. Te ribice tamošnji ribči v velikih množinah nabirajo na niti in jih na niti viseče suše. Ker so nabirali »čiri«, so jih Hrvatje nazvali »Čiribirce«.

Za voditelja šole v Škednju je imenovan g. Ciril Valentič dosedanji šolski voditelj na Katinari.

Darovi v korist goriškim beguncem v Gorjah in na Bledu. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani mi je darovala 150 K, dr. V. Krisper 150 K za goriške begunce, bivajoče v Gorjah in na Bledu. V imenu ubogih družin se najtopleje zahvaljujem slavni Zvezi in blag. g. dr. V. Krisperju za velikodušna darova. Potreba je velika pa je tudi naša sveta dolžnost, da z darovi pomagamo trpečim sobratom. Želeti je, da bi se darovi pošiljali posredovalnici za goriške begunce ali naravnost za begunce v Gorjah in na Bledu meni. — J. Piber, deželni poslanec.

Za goriške begunce. Gospoda c. in kr. dvorna založnika I. P i c c o l i in F r a n K o l m a n n sta naklonila za goriške begunce vellkodušen dar vsak v znesku po 100 K. — Preč. g. M a t i j a K o l a r, vikar, infuł. stolni in okrajni dekan v Ljubljani, je izročil posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani milosrčni dar v znesku 150 K s tem namenom, da olajša našemu nesrečnemu ljudstvu nepoisno bol begunskega življenja. — Velec. g. dr. V a l e n t i n K r i s p e r, odvetnik v Ljubljani je daroval posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani velikodušni dar v znesku 100 K. — Za vse te velikodušne darove se posredovalnica za goriške begunce v imenu nesrečnega ljudstva najiskreneje zahvaljuje.

Naši begunci na Nižje Avstrijskem. V Wolfsthalu na Nižjem Avstrijskem nas je 54 beguncev iz Gorice in okolice. Tukaj smo od 14. avgusta, od doma pa smo odšli 8. avgusta popoldne. Tu nam ne gre prav slabo. Živeža dobimo nekaj od občinstva in tudi v denarju nam večkrat priskočijo na pomoč. Posebna zahvala pa gre g. grofici Waltnerskirchen, katera nam je z gospodom župnikom priskočila na pomoč z življenjskimi potrebščinami in tudi z denarjem, za kar se njej in gospodu župniku najiskreneje zahvaljujemo. Enaka zahvala tukaj službujočemu g. majorju Josipu Dekleva, doma iz Divače. Na rojstni dan našega presvetlega cesarja se je v družbi nekaterih g. častnikov na njegov predlog nabralo 90 K, od katerih je on največ podaril. Z gospo soprogo, ki nam je tudi že dokaj pripomogla, nas je osebno obiskal v naših stanovanjih ter nam izročil omenjeni dar, za kateri se mu prav iz srca zahvaljujemo. Enaka zahvala tudi vsem drugim, ki so nam na enak način pripomogli. V imenu vseh beguncev Ivan Gorjup in Ivan Mušič, pekovski mojster, begunca iz Gorice.

Komenska sodnija in šolstvo. Iz Komna poročajo: C. kr. okr. sodnija in c. kr. davkarija sta se preselili iz Komna v Sežano dne 26. avg. Odkar ni več tukaj davkarije izgleda Komen veliko bolj vojaški, ker ni več toliko žensk, ki bi prihajale semkaj po vojaško podporo. Dne 1. sept. smo tukaj začeli šolski pouk in sicer bomo imeli v Komnu dvorazrednico v eni sobi za 170 otrok. V vasi Sveto se je po poldrugem letu našel prostor za šolo v hiši Antona Jazbec št. 57. — V kratkem se otvori šola tudi v Tomačevici in na Volčjemgradu.

Ljubljanske novice.

Nesreča Ljubljančana v Ameriki. Z svojim motociklom je zadel v Clevelandu Josip Permoser iz Ljubljane s tako silo ob avtomobil, da je zbog dobljenih poškodb umrl. Star je bil 21 let in zapušča očeta, 2 brata in sestro.

Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v šolskem letu 1915/16. Izvestje priča, kako je vojno leto na zavodu poglobilo čuvstva najplemenitejšega patriotizma ter vzbudilo v šolski mladini in v učiteljstvu neverjetno domovinsko požrtvovalnost. Ves zavod skupaj je dal s t o i n t r i v o j a k e. V kolikor je znano, jih je doslej o s e m p a d l o junaške smrti za domovino. P r o s l a v a v l a d a r s k e g a j u b i l e j a dne 2. dec. 1915 se je izvršila zelo dostojno in iskreno — čitaj slavnostni nagovor ravnatelja Antona Štritof! — Z b i r k a z a v d o v e i n s i r o t e po padlih vojakih znaša doslej 152 K 27 v. U s p e h p a t r i o t s k e g a n a b i r a n j a v o l n e n i n i n k a v č u k a je bil nad vse pričakovanje ugoden. Nabralo se je obojega za cel vagon v skupni teži 5000 kg. — P o d p i s I I I. o z i r o m a I V. v o j n e g a p o s o j i l a je dosegel ogromno vsoto 54.900 K. Višek patriotskega navdušenja, če pomislimo, da pohajajo zavod z večine učenci najrevnejših slojev. B o ž i č n a d a r i l a v o j a k o m so se razposlala po 290 dijakih v 383 zavitkih. T e d e n R d e č e g a k r i ž a je zbral v[illegible] skupaj 2195 kron 20 vin. in priglasil [illegible] novih društvenikov. T e d e n s k i p r i s p e v k i učencev v vojnoskrbne svrhe so znašali 525 K 75 v. in dokazali, kaj se pravi: »vsak daruj dva vinarja na teden, pa bo videl, kaj je vinar vreden«. A k c i j a »Z l a t o z a ž e l e z o« je v 35 dneh pridobila vsak dan po en komad zlatnine. C i n a se je v 20 dneh nabralo 54 kg. Vse te mnogobrojne priče so lep dokaz, kako se je na zavodu z obsegom svetovne vojne stopnjevalo tudi patriotsko čuvstvo. — Zavod je štel ob koncu šolskega leta 277 dijakov, izmed katerih jih je bilo odlično sposobnih 27, sposobnih 169, v obče sopsobnih za višji razred 28, nesposobnih 40 in 10 se je dovolila ponavljavna izkušnja. V predčasnem roku je bilo aprobiranih 10 učencev, med njimi dva z odliko (Fakin Fran, Stenovec Fran). V rednem poletnem roku pa je bilo aprobiranih 6 dijakov, med temi trije z odliko. (Jeglič Ciril, Krištof Vladimir, Trpin Fran.) Ob koncu čitamo — in izrecno poudarjamo — šola želi, da starši in njih namestniki čim večkrat poizvedujejo po napredku in vedenju učencev in se o tem zaupljivo posvetujejo z učitelji in ravnateljstvom. Vse izvestje je l e p a s p o m e n i c a, ki bo res še potomcem izpodbuden vzgled, zavodu in ravnateljstvu pa za vedno čast in ponos.

lj **Druga državna gimnazija** bo imela svoj pouk zopet v poslopju prve državne gimnazije (Tomanova ulica). Za prvi razred se bodo učenci vpisovali v imenovanem poslopju (pritličje, na levo) v petek 15. septembra od 8. do 12. ure dopoldne. Vzprejemni izpiti bodo isti dan popoldne od dveh dalje. Tudi tuji učenci za II. do VIII. razred se bodo vpisovali isti dan istotam. Bivši učenci zavoda naj se pridejo vpisat v pondeljek 18. septembra od 8. do 12. ure dopoldne. Ponavljalni izpiti se opravijo 16. in 17. septembra. Šolsko leto se otvori v torek 19. septembra s slovesno sv. mašo, ki bo od devetih v nunski cerkvi.

lj **Prejemnice za sladkor in kavo.** Razni obrtniki prihajajo, dasiravno je bil že po listih naznanjen za to določen čas, po prejemnice za sladkor in kavo na magistrat ob različnih dnevih in urah. Vsi se tem potom ponovno obveščajo, da se prejemnice za sladkor in kavo izdajajo edino o b s r e d a h o d 10—12. u r e d o p o l d n e. Pripominja se še, da imajo s seboj prinesti predpisane knjige, ker bi sicer prejemnice ne dobili.

lj **Pošiljanje otrok po uradih.** Nekatere stranke so se razvadile, da zelo rade pošiljajo po raznih uradih otroke. Prav, da se tudi otroke vporablja kjer in za kar jih je mogoče, po uradih pa se potrebuje v neštetih slučajih informacij, katerih otroci ne morejo podati in ima z njimi uradno osobje le nepotrebne zamude časa za se in za stranke, katerih prihaja v teh časih izredno mnogo.

lj **Popis goveje živine, prašičev, ovac** in koz. V smislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 30. avgusta 1916, št. 27.077, se bo v Ljubljani dne 11. in 12. t. m. popisovala g o v e j a ž i v i n a, p r a š i č i, o v c e i n k o z e p o s t a n j u z d n e 10. s e p t e m b r a l e t o s. Komisija za pravo mesto bo poslovala v mestni posvetovalnici oba dneva od 8. d o 12. u r e dopoldne. N a B a r j u in v S p o d n j i Š i š k i pa se bo popisovalo o d h i š e d o h i š e. V Ljubljani stanujoči lastniki goveje živine, prašičev, ovac in kozá se torej pozivljejo, da pridejo navedena dneva popisat svojo živino na magistrat. Kdor bi popisovanje prezrl, napačne podatke navedel, ali prepozno prišel živino popisat, bo v smislu obstoječih predpisov kaznovan, kakor se je to že zadnjič nekaterim pripetilo.

lj **Beda begunke.** Včeraj je došla v tukajšnjo deželno bolnišnico iz Gradišča št. 45 pri Renčah 66 let stara užitkarica Marija Kerševan, ki bo pozneje ostala kot begunka v Ljubljani.

lj **Čedno stanovanje za dijaka petošolca** (tudi dva dijaka sta lahko skupaj) se išče. Ponudbe na uredništvo »Slovenca«.

Nov pisalni stroj
se proda.
Gradišče 15, l. nadstr., levo, 2110

Kupujem različne stare
CUNJE
in jih plačujem po n a j v i š j i c e n i. Pojasnila glede cen daje špedicijska tvrdka B A L K A N v Ljubljani. 2107

Manufakturno blago
vseh vrst sukno, podloge itd. **kupi zavod za opremo armade** (tudi na deželi), **Dunaj I. Backerstr. 9.** — 1935

Iščem vrtnarja

pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe **A. Kaiiež,** Kočevje. 2094

Begunec išče v ljubljanski okolici v najem **hišo s poljem**

Ponudbe s pogoji sprejema upravništvo lista pod „Begunec 2106“. — —

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in **janež** ter sploh **vse deželne pridelke** kupi **veletrgovina**

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino raznovrstnih **praznih sodov in vreč.**

Proda se

5 mladih prašičev

v Kolodvorski ulici 27. — Ogledajo se lahko vsak dan. 2126

Išče se **učiteljica**

za poučevanje nemščine na dom. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo Slovenca pod št. **3500.**

Šivilja išče dela

na dom. Najrajše za kako trgovino. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod **„Šivilja 220“.** 2124

Skrajni čas je

da se preskrbimo s suho zelenjavo in sadjem za zimo. Naročite knjižico: **„Sušenje v gospodinjstvu“** od **B. Račića.** Dobi se po knjigarnah po 30 v.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trg. firma **J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko.** — Istotam se kupuje po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

Proda se več vagonov lepih

bukovih meterskih drv

še v zinskem času sekane. Oddaja se tudi posameznih vagonov. Ponudbe na

A. Pelc, Ribnica, Dolenjsko.

Naprodaj sta **2 kozi**

švicarske pasme, izvrstni mlekarici. **Linhartova ulica 6, Ljubljana.**

Češplje in hruške

(tepke) za kuhanje

plača vsako množino in sicer za **češplje** po K 25 in **tepke** po K 20 za 100 kg

Veležganjarna sadja

M. Rosner & Co.

LJUBLJANA.

Suhe gobe, trčan med, vosek, kimelj in janež

po vzorcu kupuje tvrdka

Maks Lavrenčič, Gradec,
2115 **Elisabethstrasse 22.**

500 K

1431

Vam plačam, ako Vaših **kurjih očes, bradavic** in **trde kože,** tekom 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1·50, 3 lončki K 4·—, 6 lončkov K 5·50, 6 lončkov K 5·50. Stotine zahvalnic in priznalnic. **Potenje nog in rok** odpravi **Ita-prašek.** Cena K 1·50, 3 škatlje K 3·50. **Kemeny Kaschau (Kassa) I.,** poštni predal 12 844 Ogrsko.

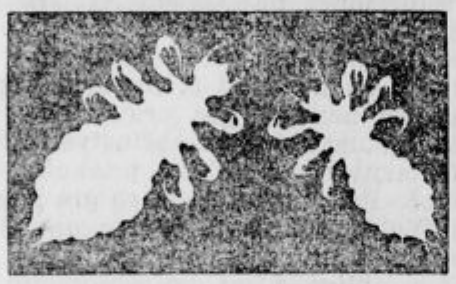

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevar, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Orlu), Kamnik. 43

Prosim, oglejte si predležeče oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veščaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomična obuvala

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

VOLNENE CUNJE

dalje stare **nogavice** in druga **pletenina, odpadki sukna,** ponošena volnena **obleka se kupi** v vsaki najmanjši in tudi največji množini ter **dobro plača.** Ponudbe na: **zbiralnico volnenega blaga v vojne namene Seebach pri Beljaku.**

VINOGRAD

s trgatvijo, zidano kletjo in s posodo za 70 hl na Bizeljskem se proda za 25.000 K ali pa 40 do 50 hl vinskega mošta od preše po 1·40 K liter brez posode. **Božidar Sever,** tačas Varaždinske Toplice, Hrvatsko. 2095

Slivovko, tropinovec, rum in vino, milo za pranje, toaletno milo ter mokkador krepilno kavo

oddaja po najnižjih cenah tvrdka

A. Kušlan, Ljubljana,

Karlovška cesta 15.

Tvrdka Jvančič & Kurinčič, Ljubljana

2117 **Rimska cesta 16**

vljudno naznanja cenjenim trgovcem, da

otvori dne 10. septembra 1916 trgovino z modnim in galanterijskim blagom na debelo.

V zalogi se dobe tudi v s e **vojaške potrebščine.**

Vpisovanje na ženskem učiteljišču šolskih sester v Mariboru.

Na cesarja Franca Jožefa I. jubilejnem učiteljišču šolskih sester v Mariboru je vpisovanje za šolsko leto 1916/17

dne 15. septembra od 8. do 12. ure dopoldne.

Sprejemni izpit za I. letnik se začne **dne 15. septembra ob 2. popoldne,** ponavljalni izpiti so **16. septembra** in dalje ob 8. uri zjutraj. **19. septembra** je slovesna sv. maša.

Odvetniška zbornica kranjska javlja tužno vest, da je njen odlični član gospod

dr. KARL SLANC

odvetnik v Novem mesta

dne 5. septembra 1916 umrl.

Pogreb se vrši danes ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Novem mestu. Čast njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 7. septembra 1916.

2130 **Predsedstvo.**

Zahvala.

Povodom častne smrti na bojišču padlega sina in brata, gospoda

Igo Kotnik-a

c. in kr. nadporočnika, imejitelja Signum laudis

se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo nam sočutje tem potom najprisrčnejše zahvaljujemo.

Komen na Krasu, dne 7. avgusta 1916.

Nadpor. dr. Ign. Kotnik in **Friderika Kotnik z rodbino.**

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4½%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo okroglo kron 800.000·—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec